

zpravodaj

2
2009

Svazu chovatelů a plemenné knihy českého strakatého skotu

Anděla - vítězka z České skupiny plemenic na Evropském šampionátu
v Greinbachu z PROAGRA Radešínská Svratka, a.s., otec: Celebron RAD-171.

KeLeKi

www.cestr.cz

str. 2

Z Členského
shromáždění

str. 11

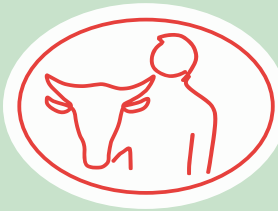
Radešínská
Svratka
2009

str. 15

Bundesflec-
kvienschau
2009

Zpravodaj

Svazu chovatelů a plemenné knihy českého strakatého skotu

Sídlo Svazu:

U Topíren 2, 170 41 PRAHA 7
tel.: 220 416 289
fax: 266 710 853
e-mail: svaz@cestr.cz
IČ: 00571750
DIČ: CZ00571750
bankovní spojení: 4448540257/0100, KB Praha - východ

Předseda Svazu

Ing. Roman Šustáček
Proagro, a.s. Radešinská Svratka
592 33 Radešinská Svratka
tel.: 566 653 213
fax: 566 653 217
e-mail: rustacek@cestr.cz

Ředitel

Dr. Ing. Josef KUČERA
tel.: 220 416 282
tel.: 566 620 917
mobilní tel.: 602 359 033
e-mail: kucera@cestr.cz

Ekonomka - účetní

Hana HOLUBOVÁ
tel.: 220 416 286
mobilní tel.: 728 863 499
e-mail: svaz@cestr.cz

Pracoviště Svazu - Žďár nad Sázavou

Horní 28, 591 01 Žďár nad Sázavou
tel.: 566 620 917, fax: 566 620 929

Šlechtitel

Ing. Pavel KRÁL
tel.: 566 620 970
mobilní tel.: 607 618 476
e-mail: kral@cestr.cz

Odborný pracovník

Roman Gančev
tel./fax: 566 620 929
mobilní tel.: 602 627 906
e-mail: gancev@cestr.cz

Odborně technická pracovnice, PR

Ing. Kristýna Skopalová
tel./fax: 566 620 968
mobilní tel.: 728 863 464
e-mail: skopalova@cestr.cz

Odborně technická pracovnice

Ing. Marie Ondrákova, Ph.D.
tel./fax: 566 620 929
mobilní tel.: 606 618 568
e-mail: ondrakova@cestr.cz

Více informací najdete na www.cestr.cz.

zpravodaj

svazu chovatelů a plemenné knihy českého strakatého skotu

ÚVODNÍK	1
ZÁPIS Z ŘÁDNÉHO ČLENSKÉHO SHROMÁŽDĚNÍ SVAZU	2
RÁMCOVÝ PROGRAM ČINNOSTI NA ROK 2009	4
GENETICKÝ ZISK DOSAHOVANÝ U VYBRANÝCH VLASTNOSTÍ ČESTR BÝKŮ	6
OPTIMÁLNÍ GENETICKÝ ZISK?	9
DOPADY TEPELNÉHO STRESU U DOJNIC	10
PŘEHLEDKA POTOMSTVA V RADEŠÍNSKÉ SVRATCE	12
III. ROČNÍK CHOVATELSKÉHO DNE SPOLEČNOSTI KLAS NEKOŘ, A.S.	14
12. CHOVATELSKÝ DEN VE ZDISLAVICÍCH	14
CHOVATELSKÝ DEN KRALOVICE 2009 ...	15
BUNDESFLECKVIEHSCHAU 09	16
PASTVINA.PŮDA.SKOT 2009 VE FREISTADTU	19
ZKUŠENOSTI S DOJICÍMI ROBOTY	20
SITUACE V KOMODITĚ MLÉKO	21
ZÁPIS ZE ZASEDÁNÍ RADY SVAZU	22
ČESKÁ REPUBLIKA OBDRŽELA PEČEŤ KVALITY ICAR	22
SELEKČNÍ INDEXY U KOMBINOVANÉHO SKOTU	23
KONZUMACE MLÉKA A MLÉČNÝCH VÝROBKŮ SNIŽUJE RIZIKO VZNIKU RAKOVINY STŘEV	24
CELOEVROPSKÁ KRIZE V SEKTORU MLÉKA	25
PŘEHLED BÝKŮ ZAPSANÝCH V PK	27
TOP 50 KRAV - ČESKÝ STRAKATÝ SKOT - ČERVENEC 2009	29
TOP 50 DLOUHOVĚKÝCH KRAV - ČESKÝ STRAKATÝ SKOT - ČERVENEC 2009	30
TOP BÝCI ČERVENEC 2009 SIC	31
TOP BÝCI DUBEN 2009 AT&DEU	32

Vážení členové Svazu a plemenné knihy, vážení chovatelé,

„tento způsob léta zdá se mi poněkud nešťastným“, říká Rudolf Hrušínský st. v jednom z klasických děl české kinematografie.

Letošní léto je zatím také velmi svéhlavé a deštivé počasí bude mít dopad v řadě regionů České republiky.

To, co ale zemědělcům už řadu měsíců trápí více než počasí, jsou extrémně nízké ceny mléka. Ani všechny letošní protestní akce zatím nedokázaly politiky přesvědčit o tom, že problém mléka je velmi závažný. Mléko je každodenní součástí našeho jídelníčku. V Evropě se vyrábí v souladu s přísnými standardy hygieny, welfare a životního prostředí, nad kterými chovatelé skotu často krouť hlavou a skrípou zuby, ale plní je.

To vede k zabezpečení vysoké kvality potravin a doposud také k zajištění potravinové soběstačnosti. To také ale podmiňuje náklady, které jsou ve srovnání s jinými regiony světa vyšší. Jak potom můžeme hovořit o konkurenceschopnosti, která je producentům mléka tak často připomínána.

Výrobci mléka se dnes pohybují na evropském trhu s mlékem, který se vyznačuje silnými disparitami. Odstup mezi spotřebitelem a výrobcem vzrostl. Výrobce dodává své mléko mlékárně, která je zásobována mnoha dalšími výrobci, částečně několika sty nebo tisíci. Mlékárny prodávají své výrobky do maloobchodu potravinami, který je charakterizován malým počtem velkých obchodních podniků. Význam obchodních řetězců nabývá - v jednotlivých zemích různě silně - na důležitosti. To znamená, že například i v takové zemi, jako je Německo, stojí přes 100.000 výrobců mléka oproti třem, čtyřem obchodním řetězcům ovládajícím trh. Možnosti působení jednotlivého výrobce se staly minimálními a také mlékárny mají čím dál méně možností efektivně se účastnit tvorby cen.

I v této složité situaci je však třeba myslet na hlavní poslání Svazu chovatelů: zvelebování a zušlechťování plemene, tak

aby obstálo v konkurenci ostatních plemen a s ním také jeho chovatelé. Proto je velká pozornost Svazu věnována problematice genomické selekce. Společně se Svazem chovatelů holštýnského skotu ČR a Českomoravskou společností chovatelů, a. s. jsme jako spoluřešitelé podali společně s Výzkumným ústavem živočišné výroby v Uhřetěvsi návrh na výzkumný projekt, který je zaměřen právě na tuto problematiku.

Na úrovni Evropského sdružení chovatelů strakatého skotu pokračují rovněž přípravné práce na dalším postupu harmonizace hodnocení exteriéru a společném využívání 100 bodového systému pro hodnocení souhrnných charakteristik zevnějšku.

Ve Zpravodaji je připraven překlad nejnovějších analýz využívání dojcích robotů na rakouských farmách a informace o dopadech tepelného stresu na užitkovost zvířat. Druhé číslo letošního Zpravodaje přináší studii VÚŽV Uhřetěves o vývoji masné užitkovosti českého strakatého skotu.

Samozřejmě nechybí ani obvyklé přehledy býků zapisovaných do plemenné knihy, plemenné hodnoty rakouských a německých býků i nejlepších 50 domácích býků podle selekčního indexu SIC.

Pogratulovat bych jménem Svazu chovatelů českého strakatého skotu chtěl Českomoravské společnosti chovatelů, a. s., která na květnovém zasedání mezinárodního výboru pro kontrolu užitkovosti ICAR získala certifikát kvality pro nejdůležitější oblasti dojeného skotu (identifikaci, kontrolu užitkovosti a odhad plemenných hodnot). Českomoravská společnost chovatelů, a. s. je teprve třetí organizací na světě, po Nizozemské společnosti NRS a Izraelské společnosti ICBA, která získala certifikát pro všechny uvedené oblasti.

Všem chovatelům přejeme příjemné prožití druhé poloviny léta a těšíme se na setkání 11. září na výstavě plemenného skotu v Opařanech a 15. září v Bystřici nad Pernštejnem na semináři, který bude věnován problematice genomické selekce.

Dr. Ing. Josef Kučera
ředitel Svazu

ZÁPIS z řádného Členského shromáždění Svazu chovatelů českého strakatého skotu konaného dne 24. března 2009 ve Větrném Jeníkově

MVDr. Zbyněk Semerád, SVS ČR

MVDr. Antonín Paseka, ČMSCH a.s.

Dr. Ing. Josef Kučera, SCHČSS

Ing. Vít Šimon, SCHČSS

Josef Cetkovský, HD Určice

Členského shromáždění se zúčastnilo celkem 153 osob, z toho 71 řádných členů Svazu se 100 osobami, 19 mimořádných členů, 33 hostů a 1 čestný člen. Prezenční listina je uložena na sekretariátu Svazu.

1. Zahájení

Členské shromáždění zahájil a řídil místopředseda Svazu Ing. Jiří Sameš. Přivítal všechny přítomné a čestné hosty shromáždění, jmenovitě zástupce Mze ČR, AK ČR, ČMSCH a.s., zástupce vysokých škol a chovatelských svazů.

Program shromáždění uvedený na pozvánce byl schválen hlasováním bez připomínek.

Zapisovatelem byla jmenována Marie Ondráková, ověřovateli zápisu Antonín Sviták, Marek Bjelka.

2. Volba komisí

Do návrhové komise byli navrženi: František Paulus, František Sedlák a Josef Procházka. Členové byli jednomyslně zvoleni, komise si zvolila svým předsedou Ing. Františka Pauluse.

Do mandátové a volební komise byli navrženi: Theodor Králíček, Pavel Král a Pavel Ventruha. Členové byli jednomyslně zvoleni, komise si zvolila svým předsedu Theodora Králíčka.

Jako skrutátoři byli navrženi a schváleni Jaroslav Mokrý, František Heřman a Kristýna Skopalová.

3. Zpráva o činnosti Svazu v roce 2008

Zprávu o činnosti Svazu a realizaci šlechtitelského programu podal předseda Svazu Ing. Roman Šustáček, který se ve svém vystoupení zaměřil na:

- plnění usnesení a úkolů stanovených Členských shromážděním ze dne 26. 3. 2008 - aktivity Svazu v uplynulém roce s důrazem na:
- aktivní působení Svazu v evropské a světové organizaci,
- zapojení do společných mezinárodních projektů,
- věnoval pozornost hospodářské krizi a navrhl několik opatření,
- zhodnotil výsledky kontroly užitečnosti,
- zmínil zdravotní situaci v chovu skotu s ohledem na pořádání výstav,
- upozornil na novou službu ČMSCH, a.s.

Navrhl jmenování p. Josefa Cetkovského čestným členem Svazu. Členské shromáždění tento návrh jednomyslně schválilo.

4. Zpráva o realizaci šlechtitelského programu a hospodaření Svazu v roce 2008

Dr. Ing. Kučera na začátku svého vystoupení poprosil o minutu ticha k uctění památky zemřelého čestného člena Svazu doc. Ing. Bohumila Suchánka, CSc. Potom přednesl zprávu o realizaci šlecht. programu a hospodaření Svazu. Počet členů Svazu k datu jednání byl 326, z toho řádných členů 241, mimořádných 83 a 1 čestný člen (prof. Ing. Jaroslav Mikšík, DrSc.). Informoval Členské shromáždění o stavu počtu zvířat v plemenné knize, zhodnotil výsledky kontroly užitečnosti minulého kontrolního roku. Seznámil přítomné se změnou v metodice masné užitečnosti, kdy se hlavním selekčním kritériem stala PH růstu na odchovných a podal zprávu o zapojování Svazu do systému genomické selekce. Navrhl změnu v řádu plemenné knihy, která začne platit od 1. 4. 2010. Všichni členové Členského shromáždění tuto změnu řádu plemenné knihy odsouhlasili.

Dr. Kučera informoval přítomné o výsledku hospodaření, porovnal skutečné a plánované výnosy a náklady v rámci schváleného rozpočtu. Informoval o objemu finančních prostředků, které jsou Svazem jako uznaným chovatelským sdružením administrovány. Seznámil přítomné s rámcovým programem činností na rok 2009.

5. Zpráva Revizní komise

Předseda Revizní komise Ing. Vít Šimon seznámil Členské shromáždění s prací Revizní komise v průběhu minulého roku - kontrola účetnictví, pokladní knihy. Doklady a účetní evidenci pravidelně kontroluje auditorská firma, která neshledala žádné závady a v loňském roce proběhla i kontrola finančního úřadu, který neshledal závady. Revizní komise konstatovala, že činnost Svazu v loňském roce byla v souladu s jeho záměry. Ve svém příspěvku zmínil také současnou hospodářskou krizi.

6. Vyhodnocení svazové soutěže

Ing. Pavel Král vyhodnotil výsledky svazové soutěže. V jednotlivých kategoriích bylo oceněno celkem 15 podniků v 18 kategoriích. Přehled vyhodnocených včetně výsledků jsou publikovány ve Zpravodaji č. 2/2009.

7. Volby orgánů Svazu pro období 2009 - 2012

V souladu se stanovami Svazu proběhly volby do orgánů Svazu pro období

2005-09. Průběh voleb řídil předseda mandátové a volební komise Ing. Theodor Králíček. Účastníkům shromáždění byl předán návrh kandidátní listiny se jmény zástupů jednotlivých regionů. Členské shromáždění hlasovalo o složení Rady Svazu, Revizní komise Svazu a Rady plemenné knihy. Všechny předložené návrhy složení zmíněných orgánů Svazu byly členským shromážděním schváleny (protokol o volbě je uložen v sídle sekretariátu Svazu).

Na svém prvním zasedání pak Rada Svazu ze svého středu zvolila předsedu Svazu, kterým byl jednomyslně zvolen Ing. Roman Šustáček. Na posty místopředsedů byli zvoleni Ing. František Paulus a Ing. Jiří Sameš.

Předsedou Revizní komise se stal Ing. Oldřich Vybíral, místopředsedou Revizní komise pan Roman Sadílek.

Ing. Roman Šustáček předal ocenění Ing. Vítu Šimonovi za dlouholetou práci v orgánech Svazu.

8. Odborný program - Vystoupení hostů

Ing. Jan Veleba (AK ČR)

- vývoj potravinové soběstačnosti v republice
- poděkoval za iniciativu při demonstraci a zahraniční kontakty
- agrární komora společně s dalšími organizacemi bude vyvíjet tlak na vyrovnání podmínek
- představil kandidáta pro volby do Evropského parlamentu Ing. Stanislava Jaše, kterého Agrární komora ČR bude podporovat
- informoval o odborné agrární misi do Izraele

Ing. Stanislav Kozák (Mze)

- seznámil přítomné s aktuální situací v komoditě mléko a možnostmi řešení z pohledu Mze ČR

MVDr. Zbyněk Semerád (SVS ČR)

- přednesl sumární informaci o výsledcích ozdravování od IBR
- zmínil program ozdravování od parturberkulózy
- informoval o aktuální situaci a změnách ve vakcinaci bluetongue

MVDr. Antonín Paseka (ČMSCH, a.s.)

- seznámil přítomné s novou službou ČMSCH - prodej veterinárních léčiv

Ing. Štefan Ryba (SPS SR)

- stručně informoval o současné situaci v chovu skotu na Slovensku

9. Diskuse

Ing. Stanislav Studený

- navrhl členskému shromáždění vytvoření klubu seniorů

Ing. Vladimír Basovník

- navrhuje zvážit možnost zlepšení kontrastu u ušních značek pro býčky změnou barvy na světle modré. Členské shromáždění ukládá jednat dále o této problematice.

10. Zpráva návrhové komise

Předseda komise Ing. František Paulus přednesl návrh usnesení Členského shromáždění. Usnesení bylo schváleno bez připomínek. Plný text je uveden v příloze k tomuto zápisu.

11. Závěr

V závěrečném vystoupení předseda Svazu Ing. Roman Šustáček poděkoval všem přítomným za jejich odvedenou práci. Popřál všem hodně úspěchů v chovu, hodně zdraví, osobní a rodinné pohody.

Členské shromáždění bylo ukončeno ve 14⁰⁰ hod.

Zapsala: Ing. Marie Ondráková, Ph.D.

Ing. Jan Veleba, AK

Ing. Roman Šustáček, SCHCS

Ing. Štefan Ryba, SPS SR

Ing. Theodor Králíček, ČMSCH a.s.

Ing. Stanislav Kozák, Mze

RÁMCOVÝ PROGRAM ČINNOSTI NA ROK 2009

Stanislav Studený, Genagro Říčany

Ing. Vladimír Basovník, ZEAS Nedakonice

Ing. Petr Pytloun, Ph.D., ČMSCH a.s.

Jmenování Josefa Cetkovského čestným členem Svazu

1. Šlechtění plemene a plemenná kniha

- Zhodnocení průběhu a naplňování šlechtitelského programu podle ustanovení plemenářského zákona, informace chovatelům a publikace dosažených výsledků a návrh úprav
- Předání hodnotící zprávy šlechtitelského programu za rok 2008 MZe ČR
- Hodnocení býků a jejich výběr do plemenitby
- Sledování a rozbor průběhu testovacího přípařování, plemenných hodnot býků a vyhlášení otců býků k dalšímu využití v inseminaci
- Dokončení selekčního indexu krav
- Vedení a kontrola PK a zabezpečování činností s tím souvisejících, včetně ověřování a vydávání dokladů o původu a hodnotách zvířat
- Pracovat na využití genomické selekce v rámci stávajícího šlechtitelského programu

2. Osvětová, propagační a výstavní činnost

- Autorské a redakční zpracování tří čísel Zpravodaje
- Vypracování a publikování aktuálních odborných a informativních článků v zemědělském tisku v ČR a zahraničí
- Aktivní účast na odborných konferencích a seminářích v ČR a zahraničí
- Individuální poradenství v otázkách selekce, přípařování a reprodukce ve stáde
- Pořádání, resp. spolupořádání výstav a podpora regionálních výstav a přehlídek zvířat, zajištění nezávislých hodnotitelů ze zahraničí pro výstavy na národní úrovni
- Rozvíjení osvětové a poradenské činnosti pověřených pracovníků Svazu v jednotlivých krajích ve spolupráci s regionálními organizacemi chovatelů
- Administrace soutěže šlechtitelských chovů

3. Legislativní a správní činnost

- Řízení a usměrňování svazové činnosti a jejího hospodaření podle programu schváleného Členským shromážděním
- Aktivní účast na zpracování a projednání připomínek k novelám zákonů a vyhlášek s cílem dosažení souladu s předpisy EU a podpory zájmů a potřeb chovatelů
- Plnění správních funkcí v rámci ČMSCH, a.s. a PLEMDAT, s.r.o. a CATTLE MARKET s.r.o.

4. Koncepční, metodické a podpůrné otázky chovu skotu

- Účast na pracovních komisích AK ČR a SZIF zaměřených na problematiku chovu skotu
- Účast v rámci pracovních skupin COPA/COGECA
- Aktivní činnost v Unii chovatelů a spolupráce s jejich členy
- Členství ve vědeckých a oponentních radách výzkumných ústavů a redakčních radách odborných periodik
- Projednávání podpůrných programů MZe ČR, administrativní zabezpečení agendy, soustředění a kontroly dokladů, uzavírání smluv a distribuce dotačních prostředků chovatelům

5. Mezinárodní spolupráce

- Zajištění vedení sekretariátu Světové Simmental - Fleckvieh Federace (WSFF)
- Členství v Evropském a Světovém sdružení chovatelů strakatého skotu, aktivní činnost v trvalých pracovních skupinách těchto organizací
- Účast na mezinárodních proškoleních a vzdělávacích akcích
- Výběr špičkových býků fylogeneticky příbuzných strakatých plemen zejména pro využití v pozici otců býků
- Spolupráce s členy Evropského sdružení strakatého skotu při sjednocování, inovaci a zavádění jednotných evropských norem, pravidel a postupů
- Propagace plemene formou zabezpečení návštěv chovatelů ze zahraničí
- Propagace plemene v zahraničí, podpora vývozu genetického materiálu a zvířat

USNESENÍ

Členského shromáždění Svazu chovatelů českého strakatého skotu konaného dne 24. března 2009 ve Větrném Jeníkově

Členské shromáždění Svazu chovatelů českého strakatého skotu:

1. zvolilo

- Volební a mandátovou komisi ve složení: Králíček, Král, Ventruha
- Návrhovou komisi ve složení: Paulus, Sedlák, Procházka

2. projednalo a schvaluje

- navržený program členského shromáždění
- zprávu o činnosti a hospodaření Svazu v roce 2008
- zprávu Revizní komise
- program činnosti a rozpočet na rok 2009

- hodnocení realizace šlechtitelského programu plemene v uplynulém roce
- navržené změny řádu plemenné knihy
- udělení čestného členství panu Josefu Cetkovskému

3. ukládá Radě, předsedovi Svazu a Radě plemenné knihy

- řídit činnost Svazu podle schváleného programu a rozpočtu
- usměrňovat průběh šlechtění podle schváleného programu, v součinnosti s oprávněnými osobami a vyhodnocovat výsledky realizace
- rozvíjet osvětovou, informační a poradenskou činnost a podporovat pořádání výstav a přehlídek strakatého skotu na všech úrovních
- udržovat kontakty se zahraničními chovatelskými organizacemi
- podílet se na činnosti komoditních rad a pracovních komisí zaměřených na řešení aktuálních metodických, koncepčních a odbytových otázek chovu skotu
- ve spolupráci s Agrární komorou České republiky a dalšími organizacemi usilovat o řešení kritické situace v sektoru mléka

- projednat možnost výroby ušních známek s vyšším barevným kontrastem

4. zmocňuje Radu a pověřené zástupce Svazu k

- plnění správních a řídicích funkcí v orgánech Českomoravské společnosti chovatelů a.s.
- přijetí konečného rozpočtu na rok 2009 po schválení výše dotací

Ocenění Ing. Vítu Šimonovi za dlouholetou práci v orgánech Svazu

Zemědělské podniky s nejvyšší mléčnou užitkovostí krav C plemene

Pořadí	Chovatel	Kraj	n lakt.	Mléko kg	Bílkoviny		Mezidobí dní
					%	kg	
I. kategorie (10 - 30 normovaných laktací)							
1.	Pošusta Petr	Vysočina	25	8 158	3,44	281	411
II. kategorie (31 - 100 normovaných laktací)							
1.	Doležal Michal	Jihočeský	38	9 568	3,34	320	394
2.	AGRO DRUŽSTVO Načeradec	Středočeský	72	9 478	3,37	319	388
3.	VFU Brno - ŠZP N. Jičín	Jihomoravský	73	8 377	3,55	297	408
III. kategorie (101 - 300 normovaných laktací)							
1.	ZD Nová Ves - Víska	Vysočina	280	8 623	3,29	284	397
2.	AGRIS Jedovnice s.r.o.	Jihomoravský	103	7 941	3,49	277	386
3.	ZAS Horní Bradlo	Pardubický	270	8 246	3,31	273	395
IV. kategorie (301 - 500 normovaných laktací)							
1.	ZD Bělčice	Jihočeský	397	8 213	3,45	283	398
2.	AGRO - STONARŮV, družstvo	Vysočina	485	7 936	3,41	271	391
3.	HAVL.BOROVA ZEM.A.S.	Vysočina	360	8 008	3,37	270	396
V. kategorie (501 a více normovaných laktací)							
1.	Zemědělská a.s. Koloveč	Plzeňský	673	8 524	3,41	291	379
2.	AGRO Liboměřice a.s.	Pardubický	714	7 856	3,43	269	389

Chovatelé nejlepších plemenných býků - otců další generace býků C plemene

Pořadí	Chovatel	Kraj	Jméno / Linie	Ušní číslo	St. registr	SIC
výsl. KD 03/09						
1.	AGRO SÁZAVA, a.s.	Vysočina	Alibaba	CZ000155348694	RAD-146	135,3
2.	Zemědělská a.s. Koloveč	Plzeňský	Bonsai	CZ000035254381	UF-094	127,8
3.	ZD Krásná Hora, a.s.	Středočeský	Aostin	CZ000122496191	SAL-071	126,8

Chovatelé nejlepších krav C plemene

Pořadí	Chovatel	Kraj	Ušní číslo	Plem.	Poř. lakt.	Mléko kg	Bílkoviny		Mezidobí dní
							%	kg	
kontrolní rok 2007/2008									
1.	AGRO DRUŽSTVO Načeradec	Středočeský	CZ000121894101	C1	3	14359	3,50	503	380
2.	ZAS Horní Bradlo	Pardubický	CZ000005057953	C1	2	13590	3,56	484	379
3.	Agrochov Jezernice, a.s.	Olomoucký	CZ000117950708	C1	3	13332	3,50	467	396

Genetický zisk dosahovaný u vybraných vlastností býků českého strakatého skotu

J. Příbyl, J. Příbylová; VÚŽV Uhřetěves

Práce byla pokryta institucionálním záměrem MZe0002701401.

Úvod

Vedle zlepšujících se podmínek chovu, především výživy, je šlechtění významným podílníkem na zvyšující se užitkovosti. Cílem šlechtění je dosahovat pravidelný každoroční genetický pokrok v souhrnu všech hospodářsky důležitých vlastností, a tím trvale zlepšovat hospodárnost výroby každého chovatele. Toho je dosahováno přísným výběrem jedinců zařazovaných do plemnitby a sestavováním rodičovských párů. Dosahovaný genetický pokrok je pravidelně sledován a je významným ukazatelem odborné úrovně šlechtění v jednotlivých zemích.

Na celkovém pokroku se přibližně ze 2/3 podílí rodiče příští generace plemníků (matky býků, otcové býků) a přibližně z 1/3 plemníci používaní pro obnovu stád. Vlastní práce s plemnicemi ve stádě, přestože náročná, má pro zušlechťování stáda omezený význam. Ve srovnání s plemnicí má každá plemnice nesrovnatelně menší počet potomků zařazených do plemnitby a v důsledku nízké dlouhověkosti téměř nelze dělat mezi nimi výběr. Je nutno zařadit do plemnitby téměř všechny plemnice, aby se udržela prostá reprodukce stáda. V současnosti přibližně vychází, že jedna plemnice dá za život jen o málo více než jednu dceru, která je zařazena do plemnitby, otelí se a má laktaci.

Chovatel může genetické zlepšování svého stáda ovlivnit především výběrem z celkové nabídky plemníků, čímž se může podílet na 1/3 celkového přínosu. Podstatně významnější úlohu, 2/3 celkového přínosu, sehrávají inseminační společnosti, které již předem rozhodly o rodičích býků nabízených chovateli. S tím souvisí i podíl zodpovědnosti inseminačních společností za celostátní šlechtění.

Z uvedeného dále vyplývá velký význam co nejspolehlivějšího hodnocení a návazně co nejpřísnější selekce plemníků, kteří se podílejí ze 2/3 na celkovém chovatelském pokroku.

Genetické hodnocení zvířat plemennou hodnotou (PH) se všeobecně provádí pomocí metody Animal Model, na základě databází pokrývajících souběžně delší časové období. Jednotlivé ročníky se překrývají a jsou mezi sebou provázány opakovanými

užitkovostmi krav, příbuzenskými vztahy a opakovaným nasazováním býků do inseminace. Na základě PH lze proto porovnávat i zvířata z navazujících období. Je-li šlechtění úspěšné, potom by měla podle ročníků narození PH stoupat. Naopak nelší-li se průměry ročníků, ke zušlechťování vlastně nedochází a používání plemníci pouze zajišťují prostou plemnitbu ve stádě (mnohdy za drahé peníze).

Dosahovaný šlechtitelský pokrok úzce souvisí s proměnlivostí plemenných hodnot. Čím větší proměnlivost mezi zvířaty, tím větší možnosti pro výběr vynikajících zvířat.

Šlechtění je zaměřeno na souhrn vlastností, které jsou navzájem na sobě závislé. To se projevuje při selekci i nechtěnými změnami dalších korelovaných vlastností a šlechtitelské cíle jednotlivých vlastností mohou působit protichůdně.

Genetický zisk dosahovaný pro vybrané hlavní vlastnosti u ČESTR býků je uveden na následujících obrázcích a v tabulkách.

Přírůstek býků v odchovných

Významnou hospodářskou vlastností je růstová schopnost býků. Je testována na základě růstových křivek v odchovných plemenných býků. Při řízené a z hlediska zdraví budoucích plemníků záměrně omezené úrovni výživy, dosahují býci ve věku 400 dnů v průměru hmotnosti 515,72 kg. Řízená výživa podle metodiky odchoven plemenných býků zaručuje, že po dlouhém období jsou podmínky odchovu stejné a výsledky porovnatelné. Za 300denní období od věku 100 do 400 dnů, mají býci v průměru celkový kumulativní přírůstek 382,85 kg. Od tohoto průměrného kumulativního přírůstku se jednotlivá zvířata odchylují.

V tabulce 1 jsou uvedeny průměry a směrodatné odchylky plemenných hodnot kumulativních přírůstků za 300denní období podle ročníků narození býků.

Směrodatné odchylky PH uvnitř jednotlivých ročníků se s časem mírně zvýšily, v posledních letech byly kolem $s = 9,5$ kg. To znamená, že uvnitř ročníku je 95 % všech jedinců v rozpětí přibližně ± 2 směrodatné odchylky od -19 do $+19$ kg plemenné hodnoty. Celkové rozpětí PH všech jedinců v ročníku činí přibližně ± 3 směrodatné odchylky, což je od $-28,5$ do $+28,5$ kg.

Průměrná PH podle ročníku narození se mírně zvyšuje. S mírným kolísáním stoupla z $-8,95$ kg v roce 1971 na

$+1,33$ kg v roce 2007. Za období 36 roků je nárůst kumulativního přírůstku za 300denní období $10,28$ kg (o něco více než 1 směrodatná odchylka). Znamená to roční nárůst o $0,29$ kg, což představuje zlepšování průměrného denního přírůstku ($0,29$ kg / 300 dnů) o $0,95$ g.

Tabulka 1. Genetický zisk kumulativního přírůstku za 300 dnů v kg u býků v odchovných. Průměry a směrodatné odchylky PH býků podle ročníků narození.

Rok narození	Počet býků	Průměr	s
1971	83	-8,95	8,37
1974	419	-12,02	7,21
1977	217	-8,64	6,52
1980	140	-10,18	9,73
1983	266	-7,36	6,34
1986	145	-3,40	6,76
1989	401	-2,01	6,01
1992	172	-2,76	8,41
1995	166	-1,75	11,14
1998	223	-4,19	10,26
2001	197	-1,65	10,31
2004	222	2,56	9,08
2007	216	1,33	9,64

Na obrázku 1 je uveden genetický zisk celkové průměrné kumulativní PH za 300denní období, horní a dolní hranice zastoupení 95 % jedinců (± 2 směrodatné odchylky) a skutečně zjištěné nejmenší a největší PH zvířat v daném ročníku v závislosti na roku narození. Z obrázku vyplývá velmi nízký genetický zisk a to především v porovnání s proměnlivostmi uvnitř jednotlivých ročníků, které naznačují velké možnosti výběru zvířat podle této vlastnosti. Na křivce můžeme rozeznat přibližně 3 období. Zlepšování do roku 1987, následně setrvalý stav až do roku 2000 a od tohoto roku opět určité zlepšení. Čára průměrného genetického zisku v závislosti na čase není plynulá, ale kolísá. Je to ovlivněno poměrně malým počtem rodičů býků, především otců býků, kdy sehrává roli jedinečnost každého rodiče.

Dosahovaný genetický zisk je ovlivněn sestavováním rodičovských párů budoucích plemníků, to znamená prací inseminačních společností. To naznačuje, že na přírůstkové schopnosti rodičů nebyl brán zřetel a že se jednalo spíše o stabilizační selekci, která měla udržet předchozí genetickou úroveň této vlastnosti.

Mléčná užitkovost

Výsledky genetického hodnocení jsou pravidelně uveřejňovány na internetových stránkách Plemdat. PH podle ročníků narození býků z těchto stránek (www.

plemdat.cz) jsou uvedeny v tabulce 2 a na obrázcích 2 až 4. Byly vybrány pouze hlavní ukazatele mléčné užitkovosti.

Na rozdíl od přírůstků býků v odchovných plemenných býků, kteří jsou všichni domácího původu, je u mléčné užitkovosti určitý podíl krav po zahraničních býcích. Výsledky proto zahrnují jak PH domácích býků v testu, tak PH domácích i zahraničních býků z druhého nasazení po prověření na základě užitkovosti dcer.

ČR přešla v roce 2005 při odhadu PH na Test-Day-Model, který nepočítá s celými laktacemi, ale s jednotlivými nádoji v kontrolní dny během laktace. Databáze nádojů za kontrolní dny jsou ve větším rozsahu uchovávány až od roku 1995. Pro odhad PH mléčné užitkovosti jsou používány prvé tři laktace krav. Krávy se záznamem užitkovosti v roce 1995 se proto mohly narodit v rozpětí let 1989 až 1993. Jejich otcové, pokud to tehdy byli mladí býci v testu, se proto mohli narodit počínaje rokem 1987. Pokud otcové těchto krav byli již tehdy prověřeni býci (což bylo většinou), mohli se narodit podstatně dříve, přibližně od roku 1980. Rodiče těchto býků byli vybíráni ještě o rok dříve.

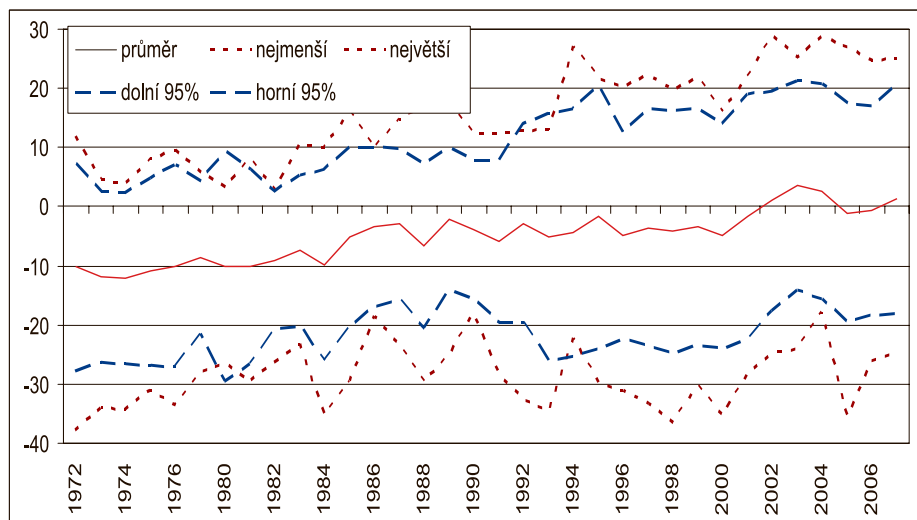
Posuzování genetického zisku u býků je proto velmi dlouhodobá záležitost. Hodnoty býků narozených před rokem 1990, jejichž dcery nemají ve vyhodnocované databázi všechny prvé tři laktace, jsou z výše uvedených důvodů poněkud méně spolehlivé a výsledky je třeba hodnotit opatrně. Podobně i u nejmladšího ročníku býků (2003), kdy dcery ještě nemohou mít ukončené tři laktace.

Množství mléka

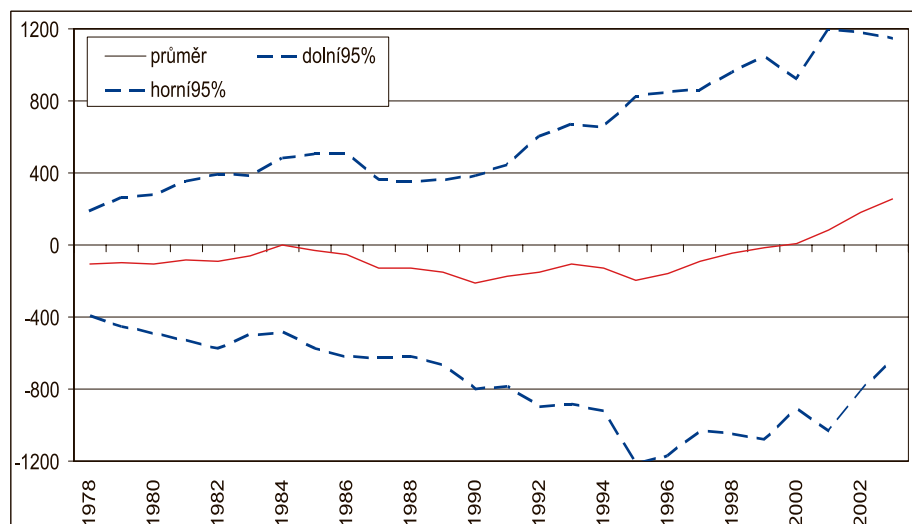
V rozpětí roků narození býků od 1978 do 2003 významně narostla směrodatná odchylka PH u množství mléka z 145,1 na 444,9 kg, což úzce souvisí se souběžným nárůstem mléčné užitkovosti. U starších ročníků a rovněž u nejmladšího ročníku, může být nižší proměnlivost působena i nižší spolehlivostí odhadu. PH mléka u býků použitých v plemenitbě podle ročníků narození v tomto 25letém období stoupla z -105,2 na +255,5 kg, což je celkový nárůst o 360,7 kg. Tomu odpovídá poměrně nízký průměrný roční genetický zisk 14,43 kg mléka za laktaci (zvýšení průměrné denní dojivosti o $14,43 / 305 = 0,05$ kg).

Z hodnot v tabulce 2 a na obrázku 2, podle jednotlivých roků narození býků, je vidět u genetického zisku mírnou vlnu. Do

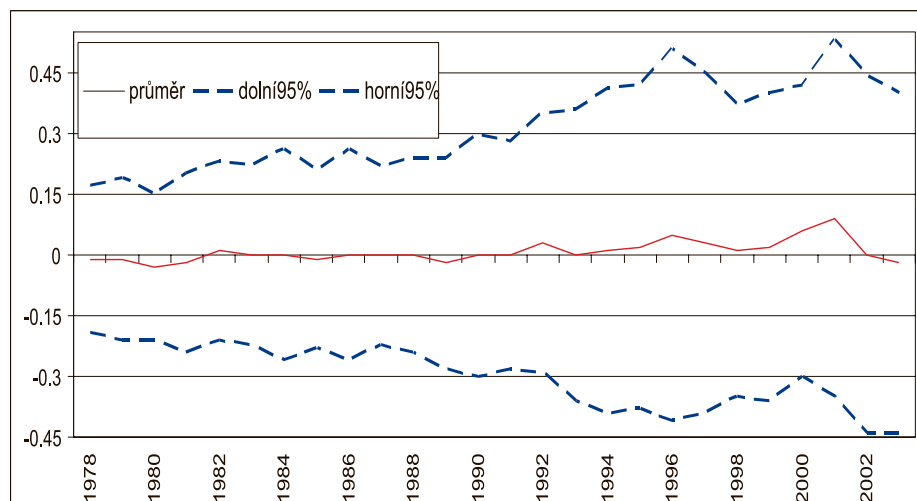
Obrázek 1. Genetický zisk kumulativního přírůstku za 300 dnů v kg podle roku narození

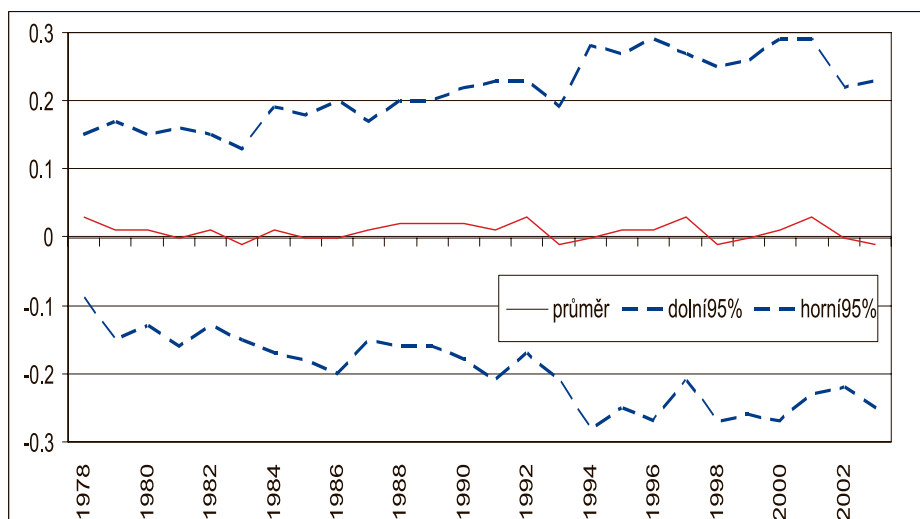
Obrázek 2. Genetický zisk mléka kg podle roku narození

Obrázek 3. Genetický zisk tučnosti v % podle roku narození

Obrázek 4. Genetický zisk obsahu bílkovin v % podle roku narození

roku narození býků 1984 (vzhledem k délce generačního intervalu se jedná o nasazení býků do inseminace po prověření do roku 1990) docházelo ke zlepšování. Následně docházelo ke zhoršování, které dosáhlo nejnižších hodnot -210,2 kg v ročníku narození býků 1990 (druhé nasazení 1996). Tato hodnota je zároveň nejnižší za celé sledované 25leté období. Od roku narození býků 1990 do dneška dochází k trvalému zlepšování. Přelom roku narození býků 1996/7 je přibližně na úrovni, která byla v roce 1979. Rok 2000 se dotáhl přibližně na úroveň roku 1984. Údaje uvedené v tomto odstavci do značné míry dokreslují organizační změny, ke kterým došlo po roce 1990.

Při samostatném hodnocení období od roku narození býků 1990, jsou výsledky podstatně příznivější. Po nejmladší hodnocený ročník (2003) došlo k nárůstu PH o 465,7 kg mléka (to je o přibližně 1 směrodatnou odchylku PH). Obrázek 2 naznačuje, že v nejnovějším období se genetický zisk každoročně urychluje. Průměrný genetický zisk od ročníku narození býků 1996 do 2003 je 59,07 kg mléka za laktaci ročně a stále narůstá.

Na obrázku 2 je vyjádřen genetický zisk podle roku narození býků a horní a dolní hranice zastoupení 95 % jedinců (± 2 směrodatné odchylky) podle PH množství mléka za laktaci. Obrázek dokresluje, že proměnlivost mezi plemeníky uvnitř každého ročníku je značná a dává dostatečný prostor k intenzivní selekci a vysokému ročnímu genetickému zisku.

Tučnost mléka

Směrodatné odchylky PH tučnosti mléka (tabulka 2) podle ročníku narození býků od roku 1978 do roku 1993 narůstaly a od té doby až do dneška se drží na přibližně stejné úrovni (0,20 %). Jak ukazují hodnoty v tabulce a obrázek 3, průměry PH tučnosti mléka podle roku narození býků až do roku 2001 se zvyšovaly, nejnovější dva ročníky (2002, 2003) zaznamenaly značný pokles. Při posuzování genetického zisku od roku 1978 do roku 2001 je vidět nárůst průměrných hodnot o 0,10 % tuku, což je přibližně 0,5 směrodatné odchylky plemenných hodnot. Tomu odpovídá genetický zisk 0,004 % tuku ročně. Spíše se zde jedná o stabilizační selekci, než záměrné zvyšování úrovně této vlastnosti.

Jak ukazuje obrázek 3, rozpětí PH zvířat uvnitř každého ročníku je značné. Vzhledem k tomuto rozpětí je dosahovaný genetický zisk malý.

Obsah mléčných bílkovin

Podobné výsledky vykazuje i obsah mléčných bílkovin. Proměnlivost PH obsahu mléčných bílkovin je nižší než u tučnosti, což souvisí s obsahem této složky v mléce. Proměnlivost až do roku narození býků 1994 stoupala. Od té doby se drží směrodatná odchylka PH obsahu bílkovin na přibližně stejné úrovni 0,13 %.

Při pohledu na průměrné hodnoty v tabulce 2 a na obrázku 4 vidíme, že u této vlastnosti nedošlo za celé 25leté období k žádným změnám. Kolísání mezi ročníky je spíše náhodné. Jak ukazují hodnoty horních a dolních mezí pro rozpětí PH zastoupení 95 % všech jedinců, jsou rozdíly uvnitř každého ročníku býků dostatečné pro účinnou selekci.

Závěr

Dosahovaný genetický zisk je hlavním ukazatelem k posouzení selekčního programu. Uvádíme rozbor genetického zisku vybraných hlavních užitkových vlastností u býků. Býci následně ovlivňují celou populaci krav.

V posledním období došlo k významným změnám v úrovni užitkovosti, typu a rámci zvířat. Jak ukazují genetické zisky, nebyly tyto změny doprovázeny významným nárůstem genetických schopností plemene u zde uvedených užitkových vlastností.

Dosahované genetické zisky jsou, mimo kg mléka v posledním období, nízké. Tyto hodnoty jsou předurčeny především výběrem otců býků a matek býků, který dělají insemináčnické společnosti. Chovatel stáda krav může posun v genetické úrovni chovaného stáda a plemene ovlivnit výběrem plemeníků v rámci proměnlivosti každého ročníku.

Tabulka 2. Genetický zisk mléčné užitkovosti. Průměry a směrodatné odchylky PH býků podle ročníků narození.

Rok narození	Počet býků	Mléko kg		Tučnost %		Bílkoviny %	
		průměr	s	průměr	s	průměr	s
1978	50	-105,2	145,1	-0,01	0,09	0,03	0,06
1980	64	-104,7	192,4	-0,03	0,09	0,01	0,07
1982	73	-90,6	242,4	0,01	0,11	0,01	0,07
1984	110	-1,3	241,4	0,00	0,13	0,01	0,09
1986	158	-55,9	281,5	0,00	0,13	0,00	0,10
1988	365	-131,7	244,5	0,00	0,12	0,02	0,09
1990	278	-210,2	296,6	0,00	0,15	0,02	0,10
1992	197	-148,4	374,4	0,03	0,16	0,03	0,10
1994	170	-129,9	394,8	0,01	0,20	0,00	0,14
1996	110	-158	505,8	0,05	0,23	0,01	0,14
1998	104	-44,5	502,1	0,01	0,18	-0,01	0,13
2000	88	4,8	459,2	0,06	0,18	0,01	0,14
2002	97	181,6	496,7	0,00	0,22	0,00	0,11
2003	97	255,5	444,9	-0,02	0,21	-0,01	0,12

Výběr jedinců do plemenitby je vždy na základě souhrnu více vlastností, které jsou navzájem provázány. Změnou jedné vlastnosti se nechtěně mění v příznivém, či nepříznivém směru i ostatní. Mimo hodnocené hlavní užitkové vlastnosti mají chovatelský význam průběh porodu, plodnost, zdraví, dlouhověkost a z ukazatelů masné užitkovosti osvalení, které se projevuje v ceně jatečných zvířat. Význam jednotlivých vlastností závisí

na příspěvku každé jednotlivé vlastnosti k hospodářskému výsledku celého uzavřeného obratu stáda.

Přesné nasměrování cíle šlechtění je obtížné, neboť rozhodování o rodičích plemenných zvířat na základě souhrnu důležitých vlastností je nutno udělat ve velkém časovém předstihu. Přitom je třeba dopředu odhadnout vývoj hospodářských poměrů, vývoj užitkovosti a představit si, za jakých podmínek budou budoucí potomci

produkovat. Z toho vycházejí očekávané ekonomické hodnoty jednotlivých vlastností.

Nicméně pravidelné hodnocení skutečně dosahovaných genetických zisků u souhrnu všech sledovaných vlastností je nutné, je nejdůležitější částí „plemenářského auditu“ a na základě výsledků vyvozovat opatření ve šlechtění a upravovat selekční programy.

Optimální genetický zisk?

Marie Ondráková

V článku Genetický zisk dosahovaný u vybraných vlastností býků českého strakatého plemene od autorů Příbyl a Příbylová jsme se seznámili s vývojem genetického zisku v delším časovém období u některých významných znaků v populaci českého strakatého skotu. Ve sledovaném období prošel český strakatý skot velkou řadou změn nejenom v oblasti technologie, výživy a managementu, ale také mnohými úpravami šlechtitelského cíle s měnícím se významem jednotlivých znaků při šlechtění, které měly vliv i na příliv krve cizích populací do plemene českého strakatého skotu. Při šlechtění na více znaků dochází sice ke zpomalování genetického zisku u každého ze sledovaných znaků ve srovnání se šlechtěním jenom na znak jediný, ale tento postup je rychlejší, než kdybychom prováděli selekci tandemovou (postupnou). Šlechtitelský program chovu skotu v tržním prostředí nemůže být zaměřen na maximální produkci, ale jeho cílem musí být po všech stránkách dosahování ekonomické produkce. Z toho důvodu v posledních letech dochází k zařazování stále nových hospodářsky důležitých znaků do šlechtitelského programu, čímž ale může docházet ke zpomalování genetického zisku u původně zařazených znaků. Jak bylo i v článku zmíněno, některé znaky jsou vůči sobě v negativní korelaci a snažíme-li se šlechtit na zlepšování obou těchto znaků současně, nejsou nejhodnější extrémní zlepšovatelé v jednom znaku, ale takoví jedinci, u nichž je vliv negativní korelace mezi těmito znaky nejslabší, a tudíž přináší chovatelům zajímavý pokrok v několika znacích současně.

Podívejme se však na jednotlivé popisované znaky. Jak je již zmiňováno, přírůstek býků na odchovných je záměrně limitován výživou, z důvodu zaručení optimálního vývoje, dobrého zdravotního stavu a dlouhověkosti budoucích plemeníků. Není zde tedy snahou dosáhnout maximální přírůstek, ale při stále se zvyšující mléčné užitkovosti a zachování tělesného rámce zajistit dobrý růst a vývoj optimálního osvalení zvířat, jehož výsledkem bude velmi dobrá jatečná výtěžnost, zařídění a protučnění při jatečném zpracování. Plemenná hodnota růstu na odchovných není jediným selekčním znakem, ale jedním z hlavních kritérií zde je také osvalení býků. Plemenné hodnoty jednotlivých ročníků býků v odchovných jsou velmi ovlivněné, jak je i v článku zmíněno, masnou užitkovostí v jednotlivých letech preferovanými otci býků. Z toho důvodu také při standardizaci plemenných hodnot růstu na odchovných nebyla báze stanovena jen z jednoho ročníku narození býků, ale bázi tvoří býci narození v obdobích let 2001-2005 a k posunutí

báze bude docházet v pětiletých intervalech. Šlechtění na mléčnou užitkovost je vzhledem k intenzivnímu způsobu chovu mléčného skotu v ČR kladen velký důraz, čemuž odpovídá i dosahovaný genetický zisk, přestože je stále více kladen důraz i na znaky fitness mající velký vliv na dlouhověkost dojníc, a tím i ekonomiku chovu. V důsledku cenové politiky mlékáren a i řady dalších vlivů nebylo v posledních letech pro chovatele ekonomicky zajímavé věnovat větší pozornost šlechtění na mléčné složky a i z toho důvodu zde jde především o zachování současné úrovně složek, jak také dokumentuje předkládaný vývoj genetického zisku mléčných složek.

Při šlechtění na více znaků je jako hlavní selekční kritérium zvolen selekční index, který v sobě podle ekonomické důležitosti spojuje jednotlivé sledované znaky. I když i ten se v průběhu let stále upravuje, zpřesňuje a doplňuje, jedině jeho prostřednictvím jsme schopni posoudit celkový dosažený genetický zisk v populaci v průběhu let.

Dopady tepelného stresu u dojníc

Chládek G., Falta D., Loukotová J., Walterová L.

Úvod

Kvalita stájového ovzduší patří spolu s výživou, způsobem ustájení a kvalitou ošetřování mezi hlavními faktory, které působí na organismus zvířat a ovlivňují jejich pohodu a produkci, a tím i rentabilitu chovu. Stav stájového ovzduší je charakterizován: teplotou, relativní vlhkostí, rychlostí proudění, složením a obsahem příměsí (plyny, prach, mikroorganismy) (Matějka, 1995).

Důležitým prvkem, který zpravidla nejvíce ovlivňuje stájové mikroklima, je teplota vzduchu (Bílek, 2002). Pokud její hodnota dosáhne určité (horní) hranice, je organismus zvířete vystaven takzvanému tepelnému stresu. Tento tepelný stres má dopady zejména na fyziologické a etologické projevy zvířat. Jednou ze skupin hospodářských zvířat, která je na důsledky tepelného stresu velmi vnímavá, jsou dojnice.

Změny v metabolismu

Prvním, velice důležitým znakem tepelného stresu je zvýšení tělesné teploty dojníc z normální teploty (38,6 °C) na 39,2 °C (7 z 10 náhodně vybraných jedinců).

Purwanto et al. (1990) srovnával krávy nelaktující, nízkoužitkové (18,5 kg/d) a vysokoužitkové (31,6 kg/d), přičemž krávy nízké a vysokoužitkové vytvářely o 27 a 48 % tepla více než nelaktující krávy navzdory nižší tělesné hmotnosti (752, 624 a 597 kg) u krav nelaktujících, nízké a vysokoužitkových. Berman et al. (1985) uvádí, že rektální teplota krav se zvyšuje o 0,02 °C/kg FCM u dojníc produkujících více než 24 kg/den mléka. Dalším projevem je ztížené a zrychlené dýchání, kdy počet dechů stoupá z běžných 35 - 45 dechů/min na více než 80 dechů/min. Jestliže má 5 z 10 dojníc rychlost respirace vyšší než 100 dechů/minutu, jsou vážně ohroženy tepelným stresem, jež musí být redukován (Pennington, 2006).

Ztížené dýchání a intenzivní pocení jsou způsoby evaporačního ochlazování, díky kterým dochází ke změnám pH krve. Stresované dojnice je upřednostňují před ochlazováním pomocí kondukce, konvekce a radiace (Kibler a Brody, 1950). Kvůli intenzivní plicní ventilaci prudce rostou ztráty CO₂ (v průběhu ztíženého dýchání), načež dochází ke snížení množství kyseliny uhličitě v krvi a ke kritické bilanci

kyseliny uhličitě a bikarbonátu nezbytného k udržení krevního pH a výsledkem je dýchací (respirační) alkalóza (Benjamin, 1981).

Schneider et al. (1998) uvádějí, že u krav vystavených tepelnému stresu v umělých komorách dochází k dennímu kolísání pH a hladiny bikarbonátu v krvi, jež úzce koreluje s rektální teplotou a intenzitou dýchání. PH krve vykazuje široké výkyvy od alkality až po kyselost v průběhu 24 hodinové periody, protože krávy kompenzují vzniklé alkalické podmínky zapříčiněné hyperventilací a zvyšují intenzitu vylučování bikarbonátů močí, což způsobuje metabolické okyselení během chladnějších nočních hodin. Kompenzačním mechanismem při respirační alkalóze je zvýšení exkrece močového bikarbonátu pokrývajících pokles koncentrace krevního bikarbonátu (West, 2003).

Mezi pozorovatelné změny v chování zvířat patří pocení, vyhledávání stínu, shlukování se, odmítání ležení a zdržování se u zdroje pitné vody. Výskyt hormonálních změn v souvislosti s tepelným stresem je často těžce oddělitelným efektem v závislosti na snížení příjmu sušiny krmiva (DMI) a přímého vlivu tepelného stresu. McGuire et al. (1991) popsali snižující se trend hladiny somatotropinu v závislosti na tepelném stresu, ale bez souvislosti se snížením DMI, zatímco koncentrace trijodtyroninu (T3) klesá při výskytu tepelného stresu a s omezením příjmu krmiva. Jiní poukazují na souběžný pokles T3 a tyroxinu 5, když je dojnice vystavena vyšší okolní teplotě (Johnson et al., 1988; Magdub et al., 1982) (cit. West, 2003).

Změny v užitkovosti

Skot se v období tepelného stresu snaží rozptýlit vyprodukované teplo do okolního prostředí, a tak snížit svoji pozitivní energetickou bilanci. Tohoto efektu dosahuje přemístěním větší části krevního toku cévami do povrchových tkání, které odevzdávají přebytečné teplo. Negativní zpětnou vazbou je snížení prokrvení vnitřních orgánů, tj. i mléčné žlázy, přičemž následkem je pokles užitkovosti dojnice. Během nástupu tepelného stresu dochází ke zvýšení denního příjmu vody z 74,5 na 121,1 l a současně ke snížení příjmu krmiva o více než 10 - 15 % s následným snížením mléčné užitkovosti o 10 - 20 % a více a ke změně složení mléka (úbytek % tuku a bílkovin). Tuk je nejcitlivější složkou mléka, která reaguje na změny v krmné

dávce, přičemž jeho množství se může měnit řádově až o 3 %. Koncentrace mléčné bílkoviny se při změně krmné dávky mění přibližně o 0,6 %. Laktóza, minerální látky a ostatní pevné složky mléka se při změně KD mění nepředvídatelně (Looper, 2005).

Pro vyjádření vztahu teploty a mléčné užitkovosti byly publikovány rovnice, které zachycují negativní závislost těchto dvou veličin (Kurihara, 2003).

$$Y = -0.1695 \cdot X + 25.979$$

Kde Y je teplota vzduchu (°C) a X je mléčná užitkovost dojníc. Tento vztah ukazuje na negativní závislost, při které se zvyšující se užitkovosti klesá efektivní teplota (ET).

$$Y = -0.04 \cdot X + 0.18$$

Kde Y je ET (kg/den/°C) a X je úroveň mléčné užitkovosti (kg/den).

Tato rovnice ukazuje, že pokles mléčné užitkovosti u laktujících holštýnských dojníc s každým nárůstem ET o 1°C způsobil snížení užitkovosti o 0,6 kg/den u krav s užitkovostí 20 kg mléka/den, 1,0 kg/den u dojníc produkujících 30 kg/den a 1,4 kg/den u dojníc s 40 kg/mléka/den (Kurihara, 2003).

Změny v reprodukci

Podobně jako užitkovost je i reprodukce určitým indikátorem efektivity a kvalitativní úrovně metabolických funkcí dojnice spolu s welfare a vhodným životním prostředím nutným ke zvýšeným potřebám vysokoprodukčních dojníc. Při extrémním výkyvu jakékoli z jednotlivých složek vytvářejících vhodné prostředí pro život dojnice či v jejich vzájemných kombinacích přirozeně dochází i ke změně jednotlivých reprodukčních ukazatelů z důvodu narušení hormonální sekrece, která má dále vliv na jednotlivé fyziologické procesy. Všechny tyto následky, jako je množství hormonálních změn, snížení kvality vajíčka a ztížené prostředí pro embryonální vývoj, mohou mít dlouhotrvající efekt, který je pozorovatelný ještě týdny či měsíce po letním období s výskytem tepelného stresu. Tyto faktory mohou být vysvětlením snížené reprodukce v podzimním období. V průběhu letních měsíců se může procento zabřezávání („conception rate“ - CR) snížit až o 10 %.

Jedna studie zabývající se umělou inseminací uvádí, že během tepelného stresu došlo k poklesu CR o 5 % na každých 10 °F nad hranici 50 °F (Citace byla převzata z anglické literatury používající

Fahrenheitovu stupnici. Vzhledem k nelineárnímu převodu °F na °C, byla tato jednotka v textu ponechána v původních jednotkách). V jiné studii byla naměřena maximální teplota vzduchu zvyšující se z 29,7 °C v dubnu na 33,9 °C v červenci v přímé závislosti s klesající CR z 25 na 7 % (Cavestany et al., 1985). Badinga et al., (1985) uvádějí, že CR se v letních měsících více snížilo u krav - dojnic než u jalovic, přičemž u plemene jersey byl CR vyšší ve srovnání s holštýnským plemenem či brown swiss. Důvod, proč jsou jalovice méně náchylné na tepelný stres, byl vysvětlen tím, že dojnice mají větší tělesný rámec, intenzivnější metabolismus podmíněný užitkovostí a příjmem vysokoenergetického krmiva, čehož výsledkem je vyšší produkce tepla než u jalovic (Thompson, 2006).

Tepelný stres zkracuje délku (Monty a Wolff, 1974; Abilay et al., 1975) a intenzitu (Gangwar et al., 1965) říje. Ve Virginii Nebel et al. (1997) uvádí, že holštýnské krávy v průběhu letního období měly 4,5 říje a v zimním období 8,6 (Hansen, 1999). Příčinou potlačeného či omezeného projevu říje je intenzivnější sekrece kortizolu v období zvýšených teplot, což způsobí snížení sekrece estradiolu, jež je odpovědný za chování a projevy říje u dojnic. Spolu s kortizolem roste i koncentrace progesteronu v krvi, načež výsledkem je negativní zpětná vazba hypothalamu, který sníží produkci gonadotropních hormonů (GnRH) a následně redukuje i koncentraci luteinizačního hormonu (LH). Pokud se výrazněji sníží množství LH a kortizolu, k říji a ovulaci nedojde nebo je její projev velmi slabý (Thompson, 2006). Další negativní vliv tepelného stresu byl popsán ohledně fyziologie ovariálního cyklu a prostředí ve vaječníku a děloze v průběhu embryonálního vývoje.

Změny v krmné dávce

Z hlediska mléčné užitkovosti, je vysoká teplota životního (chovatelského) prostředí z pohledu zvířete nákladná, protože snižuje rozdíly mezi tělesnou teplotou a životním prostředím, a tím i schopnost skotu rozptylovat přebytečné tělesné teplo. Vysoká relativní vlhkost ještě navíc znesnadňuje ochlazování krav evaporací (pocení, těžké dýchání) a zapříčiňuje tak zvýšenou tělesnou teplotu. Vysoká teplota prostředí má mnoho vlivů na mléčnou užitkovost, protože dochází k redukci příjmu sušiny DMI (dry matter intake). The National

Research Council (1981) předpovídá, že DMI u krávy vážící 600 kg s produkcí 30 kg mléka bude užitkovost klesat z 18,2 kg při 20 °C na 16,7 kg při 35 °C a náklady na chov budou vzrůstat o 20 %. Při 40 °C náklady vzrostou o 32 % a DMI poklesne o 56 % než u těch krav, které jsou krmeny v termoneutrálních podmínkách. Efekt horkého životního prostředí na užitkovost krav je očividně zprostředkovan přes tělesnou teplotu skotu. Každý 1 °F, o který vzroste tělesná teplota nad 101,5 °F, má za následek 1,8 až 1,4 kg pokles mléčné užitkovosti (Johnson et al., 1963).

Když se krávy pokoušejí zachovat příjem krmiva, tak často mění své chování a vyhýbají se stresujícím podmínkám. Typické jsou změny v příjmu krmné dávky při denním a nočním krmení v horkých dnech s chladnější nocí. Bohužel vyšší příjem krmiva v nočních hodinách obvykle nedokáže plně vykompenzovat omezený denní příjem. Prakticky se přistupuje k udržení příjmu použitím vícečetného krmení během dne, které poskytuje čerstvé krmivo a stimuluje přirozenou zvědavost krav. Ochlazovací systémy, které ochlazují krávy u krmných žlabů, také podporují příjem krmiva (Coppock et al., 1981).

Změny v příjmu vody

Voda je z 60 až 70 % součástí těla skotu, přičemž mléko obsahuje okolo 87 % vody. Příjem vody vysoce koreluje s mléčnou užitkovostí a DMI ($r = 0,94-0,96$) (Dado a Allen, 1994). Je nezbytná pro zachování tělesných tekutin a následně iontové rovnováhy pro digesce, absorpci, pro metabolismus živin, eliminaci odpadních produktů a zvyšování tělesné teploty, poskytnutí tekutin životnímu prostředí fetu, transport živin a tělesné tkáně. Voda je přijímána formou nápoje, příjmem krmiva

a jako voda metabolická produkovaná oxidací organických živin. Ztráty vody z těla zvířat jsou tvořeny slinami, močí, fekáliemi a mlékem, dále pocením a evaporací z povrchu těla a respiračního traktu. Množství ztracené vody z těla je závislé na aktivitě zvířat, teplotě vzduchu, vlhkosti, rychlosti dýchání („respiration rate“ - RR), příjmu vody, spotřebě krmiva, mléčné produkci a jiných faktorech (Looper, 2002). Voda je vynikající médium pro odvod přebytečného tepla z organismu. Při tepelném stresu se podle jeho slov denně obmění 25 až 35 % z celkového množství vody v těle. Nedostatek napájecí vody se projeví snížením žravosti, redukcí objemu moči, zvýšením absorpce vody v konečném úseku střeva, redukcí objemu krevní plazmy, zahuštěním krve a ztrátou hmotnosti (v extrémním případě až 50 kilogramů za tři dny). Zvýšením příjmu tekutiny dochází ke zrychlení bachorových procesů a urychlení pasáže tráveniny střevem. Tím se výrazně eliminuje nebezpečí přílišného naplnění střev. Je doporučeno používat celodenně vodu chladnou, s teplotou kolem 10 °C. Proti vodě teplejší než 27 °C má větší ochlazovací efekt (absorbuje 2150 kcal tepla za den ve srovnání s 898 kcal za den). Dokáže dočasně snížit rektální teplotu (po napití o 0,5 °C) a frekvenci dechu, průkazně prodlužuje dobu příjmu krmiva a zvyšuje produkci mléka. Z biochemických ukazatelů ovlivňuje například koncentraci hormonů štítné žlázy v krvi a progesteronu v mléce (Doktorová, 2004).

Použitá literatura je k dispozici u autorů

Poděkování: práce vznikla s podporou Výzkumného záměru č. MSM 6215648905 „Biologické a technologické aspekty udržitelnosti řízených ekosystémů a jejich adaptace na změnu klimatu“.

Přehlídka potomstva v Radešínské Svratce

Vítězná prvotelka po otci MOR-136 Cetrys ze zemědělské společnosti Agro Kunčina a.s.

Finálové kolo nejlepších plemenic jednotlivých plemenářských organizací

Vítězka výstavy s katalogovým číslem 85 - 18926/921 po otci SAL-025 ze ZD Krásná Hora nad Vltavou, a.s.

Marie Ondráková

Letošní výstava - přehlídka potomstva býků českého strakatého plemene proběhla 28. května v Radešínské Svratce. Ve středu 27. května jí předcházela mezinárodní odborný seminář „Chov a šlechtění kombinovaného skotu“. První přednáška prof. Chládky byla zaměřena na dopady tepelného stresu u dojnic. Následovala přednáška ředitele Svazu Dr. Kučery, která se věnovala genetickému hodnocení tělesné kondice. Ing. Stanislav Jaš představil změny evropské agrární politiky a sektor chovu dojeného skotu v ČR. Ředitel Plemenářské služby Slovenskej republiky, š.p. Ing. Štefan Ryba seznámil účastníky se situací v chovu skotu a v kontrole užítkovosti na Slovensku. Ing. Juraj Kožuch, ředitel odboru živočišných komodit ministerstva polnohospodářství SR, se věnoval problematice podmínek podpory rozvoje chovu skotu na Slovensku. Po ukončení semináře jeho účastníci měli možnost navštívit farmu Řečice, která patří zemědělské společnosti PROAGRO Radešínská Svratka a.s.

I když měsíc květen byl velmi deštivý, při samotné výstavě bylo počasí příznivě nakloněno nejenom organizátorům, vystavovatelům a předváděným zvířatům, ale i návštěvníkům. Na výstavě bylo předvedeno více jak 100 plemenic, které prezentovaly šlechtitelské programy šesti našich nejvýznamnějších plemenářských organizací. Návštěvníci se s jednotlivými programy měli možnost seznámit také při komentovaném předvádění jednotlivých kolekcí dcer býků v kruhu předváděště.

Jednotlivé plemenářské firmy se prezentovaly podle vylosovaného pořadí. Jako první se představilo ISB Genetic, s. r. o., které ze sedmi zemědělských podniků předvedlo deset dcer po německém otci Romsel BCH-076. V České republice je již jeho 397 dcer zapojených v kontrole

dědičnosti. Na základě jejich výsledků má tento jedenáctiletý býk spočítaný selekční index v ČR s hodnotou 107,1. Každá plemenářská organizace si vybírala nejlepší zvíře z její expozice, které se pak s ostatními utkalo ve finálovém kole. První účastníci finále byla vybrána prvotelka s katalogovým číslem 1, pojmenovaná Zdena, z Havlíčkovy Borové, a.s.

Chovatelské družstvo Impuls zde vystavilo plemenného býka Behaviour BCH-072 a z jedenácti zemědělských podniků dvacet devět plemenic po šesti otcích. Osm z nich byly prvotelky po německém plemeníkovi Altai BJ-181. Tento býk s 278 dcerami v kontrole užítkovosti v ČR dosáhl hodnoty selekčního indexu 130,7. Kolekce pěti druhotelek reprezentovala býka Celebron RAD-171, s indexem 123,4, který pochází z DVP, družstvo Pyšel. Další pět předvedených plemenic byly dcery německého býka Waterberg HG-212. Šest prvotetek prezentovalo německého býka Rainer RAD-198, který má u nás v kontrole již 155 dcer a dosáhl hodnoty selekčního indexu 129,2. Jako nejlepší plemenic ze

své kolekce CHD Impuls vybralo plemenic číslo 22 - 24466961 po otci Celebron z PROAGRA Radešínská Svratka, a.s.

CRV Czech Republic, spol. s r. o. společně s Reprogenem, a.s. představili 47 plemenic po 28 otcích z 15 zemědělských podniků. Čtyři plemenic na první, druhé a čtvrté laktaci byly po otci BO-837, který pochází ze Zbirožské a.s. Čtyři prvotelky a jedna druhotelka byly dcerami býka CSM-345, který se narodil v KLAS Nekoř, a.s. Čtyři prvotelky reprezentovaly otce REZ-376, z ALA a.s. Řepníky. Sedm dcer na první a druhé laktaci bylo po otci ZEL-078, pocházejícího z Agro Liboměřice, a.s. Z mladých prověřených býků CRV představila tři dcery býka Cansar RAD-178 se selekčním indexem 126,1, z ALA a.s. Řepníky, který pochází ze stejné matky jako již představený býk REZ-376. Tři dcery byly předvedeny po mladém prověřeném býku Centurio UF-095 se selekčním indexem 117,7. I ten pochází z ALA a.s. Řepníky. Do finálového kola za tyto dvě plemenářské firmy postoupily prvotelka

katalogového čísla 64 - 145660953 po otci Cetrys MOR-136 a plemenic na čtvrté laktaci, katalogového čísla 85 - 18926921 po otci SAL-025 ze ZD Krásná Hora nad Vltavou, a.s.

Natural, spol. s r. o. předvedl devět plemenic po čtyřech otcích ze čtyř zemědělských podniků. Čtyři dcery byly po německém býku Ruptur RAD-118. Tři prvotelky prezentovaly býka s prvními výsledky z kontroly dědičnosti - Dream BA-100 ze ZD Krásná Hora a.s. Jako nejlepší byla vybrána druhotelka katalogového čísla 89 - 175040961 po otci Rumdeuter RAD-155 z Agro Zvole, a.s.

PLEMO, a.s. představilo devatenáct plemenic po šesti otcích ze tří zemědělských podniků. První předvedená skupina čtyř plemenic byla po otci BA-078, který pochází z chovu Jaroslava Neumana. Jeho selekční index dosahuje hodnoty 100,6. Pět prvotetek představilo svého otce - býka BO-849 ze ZD Chýšť. V kontrole dědičnosti má již 636 dcer a jeho selekční index je 107,7. Do finálového kola byla vybrána plemenic katalogového čísla 102 - 240719961 po otci BO-849 ze ZD Velká Losenice.

Nezávislí slovenští rozhodčí - Ing. Richard Rusnák a Ing. Matúš Kohút ze Svazu chovatelů slovenského strakatého dobytka neměli ve finálovém

kole jednoduchou úlohu. Nakonec za celkovou vítězku vybrali plemenic na čtvrté laktaci s katalogovým číslem 85 - 18926921 ze ZD Krásná Hora nad Vltavou, a.s., která velmi dobře prezentovala dlouhověkost a vysokou užitkovost krav českého strakatého plemene. Tato kráva za své první tři normované laktace celkově nadojila 29 533 kg mléka při 3,93 % tuku a 3,52 % bílkovin. Vítěznou prvotelkou

byla zvolena plemenic katalogového čísla 64 - 145660953 ze zemědělské společnosti Agro Kuncina a.s.

Gratulujeme nejenom vítěžkám, ale i všem ostatním předvedeným plemenicím. Poděkování patří všem organizátorům a vystavovatelům za přípravu velmi zdařilé akce. Nesmíme zapomenout ani na poděkování všem návštěvníkům, kteří svojí účastí podpořili chovatele skotu i v tomto pro ně velmi složitém období.

III. ročník chovatelského dne společnosti KLAS Nekoř, a.s.

Pavel Král, Marie Ondráková

Ve čtvrtek 11. června, za typického červnového dne po deštivém Medardu, proběhl již III. ročník chovatelského dne společnosti KLAS Nekoř a.s. Účastníci se sešli na farmě v Šedivci, kde si měli možnost prohlédnout provoz chovu skotu, rekonstruovaný v roce 2005. Na letošním chovatelském dnu se svojí účastí krav aktivně podíleli tři zemědělské podniky. K domácím plemením se do soutěžní přehlídky připojily také krávy z Lišnické a.s. a Zemědělské a.s. Bystřec.

Početnou chovatelskou a odbornou veřejnost v úvodu přivítal ředitel společnosti Ing. Leoš Říha. Za pořadající plemenářskou organizaci programem provázela Ing. Danuše Kolářová. Pro návštěvníky bylo na vývazišti pečlivě připraveno ke zhlédnutí a zhodnocení více jak 20 plemenic. Chovatelskému dni dominovala soutěžní přehlídka vybraných plemenic, které se utkaly ve třech soutěžních kolech, jehož vítězky postoupily do kola finálového. Nezávislý rozhodčí pan Ing. Miloš Válek rozhodoval mezi dvěma prvotelkami

a jednou starší plemenicí. Nakonec vyhrálo zkušené staří před mládím a vítězkou se stala kráva katalogového čísla 1 - 144919/511 ze Zemědělské a. s. Bystřec po otci MOR-045, která je již na páté laktaci. Po soutěžní přehlídce se místní ošetřovatelé v kruhu pochlubili svojí dlouhověkou plemenicí, která se nedávno po desáté otelila, ve věku jedenácti let a devíti měsíců. Kráva i v tomto pozdním věku velmi dobře prezentuje dlouhověkost, konstituční pevnost a bezproblémovost plemene a s celoživotní užitkovostí 70 000 kg mléka patří mezi nejlepší v nekořském chovu.

12. chovatelský den ve Zdislavicích

Pavel Král

V téměř pro toto léto netypicky slunečném a bezesrážkovém dni se 18. června uskutečnil ve Zdislavicích tradiční chovatelský den. Chovatelský den ve Zdislavicích proběhl již po dvanácté a v dvouletých intervalech se pravidelně střídá s výstavou v Košetovicích. Svojí účastí na výstavě chovatelé skutečně nejenom ve Zdislavicích, ale i na ostatních přehlídkách a výstavách pořádaných v republice, ukázali odhodlanost a sílu vzdorovat velmi kritickým podmínkám v zemědělství a mléčném sektoru zvláště.

Početná skupina návštěvníků mohla ve Zdislavicích zhlédnout zástupkyň obou nejpočetnějších dojených plemen v republice. Vrcholem celého dne bylo samozřejmě hodnocení a vyhlášení vítězů. Plemeno české strakaté v kole komentoval a odborně hodnotil Ing. František Hřeben. Vlastnímu hodnocení předcházelo představení dlouhověké krávy CZ106340101 na deváté laktaci z domácího ZOD Zdislavice. Kráva dobře prezentovala

chovatelský cíl plemene svojí konstituční pevností a velmi dobrým pevným vemenem. V dalších třech kolech rozhodčí vybral sedm plemenic do kola finálového. Ještě před určením vítězné krávy chovatelského dne však František Hřeben zvolil jako krávu s nejlepším vemenem plemenici

ze Zemědělské společnosti Nalžovice a.s. s katalogovým číslem 15 po otci MOR 045. Vítězkou výstavy se stala plemence opět z Nalžovic s číslem katalogu 6 po otci BO 837. Rozhodčí na ní vyzdvihl především

dobry kombinovaný typ s jemnější kostrou, velmi dobré utváření končetin a suchost kloubů a nadprůměrné vemenem s kapacitními předními čtvrtěmi.

Pořadí	Katalog	Ušní číslo	Otec	Otec matky	Podnik
1.	6	CZ 162695921	BO 837	SAL 025	ZS Nalžovice a.s.
2.	4	CZ 160460921	ZEL 078	BJR 228	ZAS Úžice a.s.
3	7	CZ 258602931	HG 109	SAL 076	Družstvo Agra Březnice
Vemeno	15	CZ 032134921	MOR 045	MOL 122	ZS Nalžovice a.s.

Chovatelský den Kralovice 2009

Pavel Král

Ve čtvrtek 25. června se na výstavišti Hadačka - Výrov konal tradiční chovatelský den.

Kromě ukázek krásných koní, prasat, ovcí, jalovic a jatečných býků v kotcích mohli návštěvníci zhlédnout i soutěžní přehlídku krav českého strakatého a holštýnského plemene.

Celý den byli k dispozici prodejci zemědělských strojů se svými početnými exponáty a rovněž kolegové na pokusných polích dokládali svoje úspěchy ve šlechtění zemědělských plodin.

Soutěžní klání krav kombinovaného plemene rozhodovala Ing. Danuše Kolářová. Ve třech soutěžních kolech (jedno kolo prvotek a dvě kola starších krav) měla za úkol vybrat nejlepší krávu chovatelského dne a krávu s nejlepším vemenem. Jako vítězku soutěže o nejlepší vemeno rozhodčí vyhlásila krávu ušního čísla CZ033272932 ze Zbirožské, a.s. po otci SAL 077 - Aktiv. Zvíře je možno charakterizovat středním tělesným rámcem, velmi výraznou konstituční pevností, zcela funkčními končetinami a učebnicovým utvářením vemene. Toto vynikalo kapacitami čtvrtí, dobrým upnutím a bezchybným rozmístěním a postavením struků.

Nejlepší krávou na druhé a další laktaci byla vyhlášena plemence ušního čísla CZ143888932 ze Zemědělského družstva vlastníků Štichovice po otci BA 097 - Dionis. Plemence velmi dobře charakterizovala kombinovaný typ strakatého plemene, vyznačovala se větším tělesným rámcem, korektními končetinami, velmi svižným temperamentem a vemenem s výrazným vazem a dobrým utvářením struků. Vítězkou prvotek a zároveň i chovatelského dne byla za strakaté plemeno vyhlášena kráva opět ze Štichovic. Plemence ušního čísla CZ176708932 vynikala kombinovaným typem s viditelným osvalením a kromě bezchybných končetin přesvědčila i kapacitním vemenem a velmi dobře utvářenou zádi s dostatečnými šířkovými i délkovými rozměry.

Celý chovatelský den se nesl v duchu velmi dobré a přátelské atmosféry a i přes velké problémy v chovu skotu přilákal hojnou účast aktivních chovatelů i divácké veřejnosti.

Pořadí	Katalog	Ušní číslo	Otec	Otec matky	Podnik
1. prvotelka	30	CZ 176708932	RAD 071	SAL 025	ZDV Štichovice
2. prvotelka	29	CZ 176704932	RAD 071	REZ 327	ZDV Štichovice
3. prvotelka	26	CZ 173417932	NIC 010	REZ 327	ZD Dobříč
1. st. kráva	40	CZ 143888932	BA 097	BO 840	ZDV Štichovice
2. st. kráva	32	CZ 158568931	ZEL 078	REZ 100	Agraspol Předmít, a.s.
3. st. kráva	35	CZ 099147932	RAD 071	LON 003	Zbirožská a.s.
Vítězka	30	CZ 176708932	RAD 071	SAL 025	ZDV Štichovice
Vemeno	37	CZ 033272932	SAL 077	HM 009	Zbirožská a.s.

Bundesfleckviehschau 09

Marie Ondráková

První dubnový týden pořádal Rakouský svaz v hale Greinbach ve Štýrsku přehlídku domácího šlechtění - Bundesfleckviehschau 09 zároveň s Evropským šampionátem strakatého skotu.

Součástí programu pořádaného naším Svazem byla prohlídka farmy rodiny Johannesových zaměřená na produkci mléka a plemenný materiál. Na farmě pracují rodiče se dvěma syny. Farma se nachází v nadmořské výšce 360 m nad mořem se souhrnem ročních srážek 600 mm. Farma má 42,5 ha travních porostů, 65 ha orné půdy a 7,5 ha pastvin. Z těchto 115 ha je 36 ha vlastních a zbytek pronajatý. Na farmě se chová 100 kusů dojených krav, jalovičky a telata. Býčci jsou prodáváni na trhu. Farma má kvótu na dodávku 650 000 kg mléka. Dojnice jsou ustájeny ve volné stáji s rošty a podroštovým prostorem vybudované v roce 2000 pro 140 krav, vybavené Futterboxy a dojí se v dojrně side by side 2x8. Pro telení je k dispozici individuální porodní box. Telata jsou ustájeny v dřevěných individuálních boxech s kovovou brankou umístěnými venku i uvnitř stáje. Pro skupinový odchov telat

a odchov jalovic slouží stáj rekonstruovaná v roce 1971. Telata jsou odchována v kotcích na hluboké podestýlce, prostor pro odchov jalovic je vybaven individuálními boxy a chodbami s roštovou podlahou. Mléčná užitkovost v loňském roce ze 100 uzavřených normovaných laktací byla 9 426 kg mléka při 3,98 % tuku a 3,47 % bílkovin. Farma vyprodukovala od roku 1986 dvacet prověřených býků, např. Haruma, Streu.

Druhou farmou, kterou měli zájemci možnost navštívit, byla farma Steinerových, která leží v nadmořské výšce 360 m nad mořem s průměrnými ročním úhrnem srážek 600 mm. Hospodářství obhospodařuje celkově 115 ha, z toho 74 ha je v nájmu. Z této plochy je 70 ha orné půdy, na které je pěstováno na 20 ha obilí, na 18 ha kukuřice na siláž, 18 ha vojtěšky a jetelotrávy, 14 ha travní porosty. Trvalé travní porosty se nacházejí na 45 ha. Dojnice jsou ustájeny ve stáji vybudované v roce 2000 s kapacitou 140 krav a 120 kusů mladého skotu. Stará stáj z roku 1971 byla přestavěná pro mladý dobytek a telata v roce 2002. Stáj s lehacími boxy pro 30 telat - jaloviček a asi 25 telat na hluboké podestýlce byla postavena v roce 2007. Chovatel vlastní kvótu na

825 000 kg mléka. Dojrná je 2x8 side by side s využitím transpordérů. Jalovičky jsou na farmě odchovány, býčci jsou prodáváni. Šlechtitelským cílem chovatele jsou dlouhověké výkonné krávy s dobrým venem a končetinami.

Výstavu navštívilo asi 5 000 domácích i zahraničních návštěvníků z 25 zemí celého světa.

Vystaveno bylo přes 100 špičkových krav od 10 předních rakouských plemenářských organizací. V rámci mezinárodního šampionátu bylo předvedeno po čtyřech plemeních z České republiky, Německa, Rakouska a Švýcarska. Představeno bylo také 27 plemenic, v rámci skupin potomků po čtyřech otcích.

Hlavním cílem výstavy bylo představení rakouského šlechtitelského programu, a proto na výstavu mohly být vybrány jen plemence splňující kritéria pro matky býků, dlouhověké krávy a mladé krávy s nádojem nad 30 kg a zároveň s hodnotou GZW nad 115. Obavy, jestli při těchto přísných požadavcích to nebude na úkor exteriéru, se však nenaplnily. Výstava jednoznačně ukázala, že rakouský fleckvieh je

produkční a zároveň výborného exteriéru a dlouhověkosti.

Plemence byly předvedeny v kategorii mladých krav, matek býků a dlouhověké plemence, které byly rozděleny do dvou skupin - s celoživotní užitkovostí do a nad 80 000 kg mléka.

V mezinárodním šampionátu předvedly všechny země velmi homogenní skupiny zobrazující šlechtitelské zaměření každé země. Německé plemence byly velmi typové a výkonné. Švýcarské plemence jemnější, s velmi dobrými vemeny. Plemence z České republiky byly hodnoceny jako velmi typové, ale i barevně jednotné. Rakouská skupina byla složena až v pátek s hlavními kritérii na jednotnost a splnění šlechtitelského cíle. Z každé kolečky byla vybrána vítězka země a potom mezinárodní šampionka. Mezinárodní šampionkou se stala rakouská plemence Betty, dcera býka Rau. Vítězkou z České republiky byla vybrána plemence Anděla po otci Celebron.

V sobotu odpoledne následovala aukce, kdy syn býka Manitoba jménem Maliga byl vydražen za zatím v Rakousku v historii nejvyšší cenu 30 500 Euro.

VÝSLEDKOVÁ LISTINA

MLADÉ KRÁVY

ŠAMPÍONKA: Kat. 19, ESCHE (O: Romel), chovatel: Rosa und Johann Jöbstl, St. Gertraud i. L., Kärntner RZV

II. místo: Kat. 23, WAIXALA (O: Regio), chovatel: Bernhard Luckner, Kraubath a. d. Mur, RZ Steiermark
MATKY BÝKŮ

ŠAMPÍONKA: Kat. 92, BETTY (O: Rau), chovatel: Johann Ratzberger, St. Peter Au, NÖ Genetik

II. místo: Kat. 49, TORETTA (O: Romel), chovatel: Christine und Simon Sigl, St. Radegund, OÖ, FIIH
DLOUHOVĚKÉ KRÁVY

ŠAMPÍONKA: Kat. 131, BELLA (O: Malf) chovatel: Leopold Dichtl, Virgen, RZV Tirol

II. místo: Kat. 115, LARISSA (O: Morrör) chovatel: Heinz Eichberger, Knittelfeld, RZ Steiermark

MEZINÁRODNÍ FLECKVIEH ŠAMPIÓNAT NEJLEPŠÍ NÁRODNÍ SKUPINA

Rakousko

NEJLEPŠÍ ZVÍŘE Z KAŽDÉ SKUPINY

Česká republika: Kat. 145, ANDĚLA (O: Celebron), chovatel: Proagro Radešínská Svatka, a. s.

Švýcarsko: Kat. 151, UMBRA (O: Fleuron CH), chovatel: Adelheid u. Daniel Graf, Bleiken

Německo: Kat. 155, MARIKA (O: Romel), chovatel: Edgar Böhmer, Rattelsdorf, Oberfranken

Rakousko: Kat. 92, BETTY (O: Rau), chovatel: Johann Ratzberger, St. Peter Au
MEZINÁRODNÍ ŠAMPÍONKA EVF

Kat. 92, BETTY (o: Rau), chovatel Johann Ratzberger, St. Peter Au

Pohled do stáje na farmě rodiny Johannesových

II. místo mezi matkami býků - Toretta, po otci Romel

Druhé místo v dlouhověkých kravách - Larissa, otec Morrör, V. laktace - celoživotní produkce 53845 kg.

Šampionka mladých krav - Esche, otec Romel

Šampionka dlouhověkých krav - Bella, otec Malf, IX. laktace, celoživotní produkce 97539 kg

Vítězka výstavy, mezinárodního šampionátu EVF a vítězka matek býků - Betty, otec Rau

Nejlepší plemence švýcarské skupiny - Umbra, otec Fleuron

Nejlepší plemnice české skupiny - Anděla, otec Celebron

Nejlepší plemnice německé skupiny - Marika, otec Romel

Skupina českých plemenic v předváděcí

Pohled na stáj a do stáje na farmě Steinerových

Nejlepší plemnice německé skupiny - Marika, otec Romel

Předváděné skupiny dcer po jednotlivých otcích

Předvádění matek býků

Expozice dlouhověkových plemenic

Pohled na českou expozici ve stáji

Pastvina.Půda.Skot 2009 ve Freistadtu

Marie Ondráková

Rakousko-českou slavností Pastvina. Půda. Skot 2009, kterou pořádal spolek „Podpora ekologického hospodaření a chovu skotu“ a LZG Raumberg - Gumpenstein a ÖAG, za spoluorganizace Svazu chovatelů českého strakatého skotu,

bylo v sobotu 27. a v neděli 28. června 2009 slavnostně otevřeno nové obytné a odborné centrum chovatelů skotu RZO. Tato akce byla pořádána zároveň při výročí 40 let zemědělské odborné školy ve Freistadtu, která se nachází v těsné blízkosti otvíraného centra. Všichni zaměstnanci a studenti školy se aktivně zapojili do přípravy festivalu. Toto výročí bylo také připomenuto příjezdem studentů s traktory ročníků 1969 - 2009, které zastupovaly čtyřicet let školy a prezentovaly obrovský technický vývoj, kterého bylo v tomto období dosaženo. Pro návštěvníky byl připraven bohatý program od vystavených zvířat, po přehlídku zemědělské techniky a odborný přednáškový program.

Nové centrum bylo vybudováno místo starého, které se nacházelo uprostřed města. Návštěvníci obdivovali

funkčnost, modernost a praktičnost nově vybudovaného centra. V sobotu ráno po slavnostním zahájení prezidentem ÖR Hannesem Herndlem a Ing. Františkem Zobalem začal německo-český přednáškový program zaměřený na chov skotu na travních porostech, celoroční pastvu, využití směsné krmné dávky nebo třeba zkušenosti s dojícími roboty. Přednášky byly simultánně tlumočeny do druhého jazyka.

Ve velkém předváděšti mohli chovatelé odpoledne shlédnout část z více jak stopadesáti vystavených kusů velmi pěkných představitelů plemen fleckvieh, brown swiss a holštýn, včetně několika kusů dojnic jerseyského plemene a zástupců masných plemen - limousine, charolais, aberdeen angus, skotský náhorní. V kategorii mladých krav fleckvieh plemene

zvolili soudci Stücklen a Pflieger vítězkou plemenci Babsi, dceru býka Levis, z farmy Holzerových. Tato prvotelka má za prvních 100 dnů laktace nadojeno 2953 kg mléka s 4,03 % tuku a 3,07 % bílkovin. Vítězkou starších fleckvieh plemenic se stala Linschi, po otci Streller ze společného podniku Berdetschlag. Tato plemence je na šesté

Vítězka mladých krav Babsi, dcera býka Levis

laktaci a na maximální třetí laktaci nadojila 13267 kg mléka při 4,36 % tuku a 3,47 % bílkovin. Její celoživotní užitkovost již překročila 75 000 kg mléka. Představeny byly také skupiny dcer po otcích - pět dcer býka Pluto a sedm dcer býka Possido.

Souběžně s předváděním zvířat proběhla i prohlídka polních pokusů a zemědělské manipulační techniky. Během dne však bylo k dispozici i mnoho dalších doprovodných akcí jako například ukázka hlídacích psů, burza hovězího skotu, setkání mladých chovatelů a řada dalších. V sobotu podvečer proběhlo slavnostní otevření a ukázkový program mladých chovatelů.

V neděli byl program započat slavnostní bohoslužbou. Součástí dalšího programu bylo mimo jiné setkání se školní a absolventskou hudbou, předvádění beranů, ukázka ovládání býků ve volném terénu, soutěž mladých chovatelů o Bambini pohár, které se zúčastnilo 40 mladých chovatelů.

Tento zajímavý a pestrý program je velkým příslibem do budoucna, a tak nám nezbyvá než popřát novému centru chovatelů skotu spoustu dalších podobně úspěšných akcí.

Ing. Karel Bednář při prezentaci zkušeností s dojčími roboty v ZD Pluhův Ždár

Ing. František Zobal při zahájení přednáškového cyklu

Vítězky mladých i starých krav plemene fleckvieh a vítězky plemene holštýn a brown swiss

Zkušenosti s dojčími roboty

Převzato z materiálů Agrární komory Rakouska

Chov dojeného skotu se vyznačuje velkým množstvím vynaložené práce a vysokým podílem pravidelně se opakujících a časově náročných prací. A právě samotné dojení spolu s přípravnými pracemi zabírá času nejvíce.

Agrární komora Rakouska vydala brožuru, ve které se zaměřila na praktické zkušenosti podniků, ve kterých používají automatické dojicí systémy - mléčné roboty. Informace byly získávány z 19ti podniků, průměrná plocha zemědělské půdy jednotlivých podniků je 56 ha a průměrný počet dojených krav je 59. Většina zemědělských podniků počty krav díky používání dojčího robotu navýšila. Podniky, které svoje stavy ještě nenavýšily, to do budoucna plánují. Průměrná mléčná užitkovost byla jak před použitím, tak i za používání automatického dojčího systému zhruba 7870 kg mléka. Dotazování se účastnily hlavně ty podniky, které mají dojčího robota teprve krátký čas, očekávané navýšení mléčné užitkovosti se tak ve většině podniků ještě neprojevilo. Potřeba pracovních sil se po zavedení automatického dojčího systému změnila jen minimálně. Došlo hlavně ke změně typu prací, které chovatel ve stáji provádí. Průměrný počet návštěv stáje stoupl po zavedení z 3,27 na 4,23. Chovatelé tráví více času pozorováním zvířat, přiháněním krav, které se dostávají k dojení častěji, méně času ovšem stráví krmením, což je ve většině případů zapříčiněno změnou metody krmení. Navíc k rutinním činnostem ve stáji se provádí denní kontrola dat z robotu, což také poskytuje informace vhodné k vedení stáda. Podniky tomu denně věnují v průměru 22 minut.

Ukazatele CPM a somatických buněk se po zavedení nezměnily. Během fáze přechodu na automatický dojicí systém došlo k minimálnímu navýšení hodnoty u somatických buněk, několik měsíců po zavedení však byla tato hladina dokonce nižší než před jeho používáním. Průměrný počet dojení krávy za den je 2,6. Krávy v první třetině laktace vyhledávají dojicí box až 4krát denně. Všechny podniky, pouze s jedinou výjimkou, mají systém volného pohybu krav, kdy mají krávy po celý den volný přístup ke krmení a lehacím boxům. Tak musí chovatelé průměrně 18 min denně přihánět krávy, které mají být podojeny. Průměrný čas navyknutí krávy na nový systém je 30 dní. Řada podniků potvrdila, že přechodná fáze je skutečně pracovně velmi intenzivní. U sedmi zkoumaných podniků byla nutná selekce na základě

tvaru vemene, nervozity, zdraví vemene, odmítnutí nového způsobu dojení a potíží s končetinami.

Průměrná cena pořízení dojčího robotu byla 143 000 EUR. Některé podniky kombinovaly přechod na automatické dojení s výstavbou nové stáje, jiné vestavěly systém do již fungující stáje, proto jsou celkové náklady jednotlivých podniků velmi rozdílné. Před pořízením si musí chovatel zodpovědět celou řadu otázek a investici, resp. změny s ní spojené, důkladně promyslet.

Jasně je, že úspěch producentů mléka závisí na práci ve stáji a se zvířaty. Instalace automatického dojčího systému s sebou přináší změnu typu prací ve stáji. Dokonalý management je v každém případě základem pro úspěchy podniku a bezproblémové fungování.

Situace v komoditě mléko

Zástupci členských podniků Svazu chovatelů českého strakatého skotu se aktivně účastnili všech akcí upozorňujících na kritickou situaci v komoditě mléko.

Praha 12. 3. 2009

Chlumec 29. 4. 2009

Lucemburk 22. 6. 2009

dálnice 29. 6. 2009

Zápis ze zasedání Rady Svazu chovatelů českého strakatého skotu

Ze dne 21. 5. 2009, Agro bílá, a.s.

Dr. Kučera: kanceláře v Praze redukovány, zbývá pouze jediná. Stručně shrnul hospodaření Svazu a CATTLE MARKETu. Probíhá další finanční kontrola Svazu na hospodaření s dotacemi v roce 2006.

Výstava v Rakousku - v Greinbachu u Gratzu byla úspěšnou prezentací českého šlechtění.

Aktuální situace v chovu skotu, informace z AK ČR

Informace z jednání dozorců rady AK ČR podal Ing. Šustáček: Propad ceny mléka (- 33 % oproti loňskému prvnímu čtvrtletí). 29.4 2009 proběhla demonstrace u Chlumce jako součást celoevropské protestní akce proti nízkým výkupním cenám mléka. Ing. Zobal doplnil: 25 tis. producentů v celé Evropě (šlo o existenci farem) se zúčastnilo demonstrace 29. 4. 2009.

Informace ze zemí EU - Dr. Kučera - (navýšení stavů skotu pouze v Dánsku /ca 3 %/ a Holandsku /ca 6 %/).

Genomická selekce

Shrnutí aktivit od prosince 2008 - Dr. Kučera - ve spolupráci s Holštýnským svazem a ČMSCH, a.s. - analýza zvířat k dispozici pro prvotní rozbor populace. Ca. 600 býků čestr – bylo by potřeba 1500. Rozbor 1 býka = 150-180 EUR.

Další postup: připravuje se výzkumný projekt ve spolupráci s prof. Přibylem (Uhřetěves) a účastí obou svazů a ČMSCH. Je třeba pracovat mezinárodně, protože 600 ks býků není dostačující pro vytvoření referenční populace. Podle informací z terénu je vhodnější s analýzami DNA vyčkat do konce roku 2010, kdy má být k dispozici nový čip.

Informace o postupu společného hodnocení plemenných hodnot

D. Kučera informoval o dalším postupu v přípravách na společné hodnocení českého strakatého skotu spolu s AT a DE. Práce je logickou návazností na již realizovaný odhad PH masa. Souběžně s tím probíhá jednání o harmonizaci exteriéru v rámci EVF a přechod na

společný 100 bodový systém hodnocení souhrnných charakteristik.

Propagace mléka

Ing. Šustáček seznámil přítomné s připravovanými nástroji na podporu spotřeby mléka a osvětu v oblasti mléčných výrobků a mléka a vytvoření fondu „mléko“. Tuto aktivitu nastartovala společnost Fides Agro a ostatní výživářské firmy, které již připravují první společné informační materiály.

Zahraniční cesty

Ing. Šustáček informoval o plánovaných termínech zahraničních akcí a předpokládané účasti na nich.

Ing. Sameš informoval o přípravě valné hromady ČMSCH, a.s. Dr. Kučera: na 15. 9. 2009 se připravuje seminář se zahraniční účastí věnovaný především genomické selekci.

Dr. Kučera informoval o plánu domácích výstav skotu.

Česká republika obdržela Pečeť kvality ICAR

Významného úspěchu dosáhla Česká republika díky Českomoravské společnosti chovatelů, a.s., která na květnovém Valném shromáždění ICAR (Mezinárodní výbor pro kontrolu užítkovosti) v chorvatském Poreči obdržela Pečeť kvality ICAR pro oblast identifikace, kontroly

užitkovosti a odhadu plemenných hodnot dojeného skotu. Toto nezávislé hodnocení dává záruku kvality poskytovaných služeb a dodržování mezinárodních standardů a je celosvětově uznáváno. Českomoravská společnost chovatelů, a.s. je teprve třetí organizací na světě, která tento prestižní certifikát získala. Valné shromáždění ICAR zároveň vyhlásilo Českomoravskou

společnost chovatelů, a.s. jako organizaci s nejlépe vypracovanou dokumentací pro účely auditu. Svaz chovatelů českého strakatého skotu chce tímto pográtulovat a zároveň poděkovat Českomoravské společnosti chovatelů, a.s., zejména Ing. Pavlu Buckovi, za dosažení tohoto prestižního hodnocení.

Selekční indexy u kombinovaného skotu

Tomáš Kopec

V současné době je u dojeného skotu hodnoceno velké množství vlastností. Pokud ovšem chceme vybrat nejvhodnější jedince pro tvorbu následující generace, je třeba rozhodnout na základě jednoznačného ukazatele. Tímto ukazatelem je ve většině chovatelsky vyspělých zemích tzv. selekční index, ve kterém jsou kombinovány vlastnosti obsažené v selekčním cíli. Tyto vlastnosti, respektive jejich plemenné hodnoty, mají v selekčním indexu určitou váhu stanovenou na základě ekonomických hodnot a genetických parametrů jednotlivých vlastností takovým způsobem, aby byl dosažen co nejvyšší genetický zisk s ohledem na ekonomické a výrobní podmínky. Ekonomická hodnota vyjadřuje, o kolik se změní ekonomický výsledek, zvýší-li se úroveň hodnocené vlastnosti o jednotku.

U kombinovaného skotu se používá jak souhrnný selekční index (SIC, GZW, ISU, IDA apod.) zohledňující všechny vlastnosti v selekčním cíli, tak i dílčí index pro určitou skupinu vlastností (Index mléčné produkce, Index masné produkce, atd.). Jednotlivé dílčí indexy pro určitou skupinu vlastností se skládají z relativních plemenných hodnot, které přímo charakterizují daný index (kg tuku → index produkce mléka) a nebo jsou s tímto indexem úzce korelovány (exteriérové znaky → index fitness-dlouhověkost).

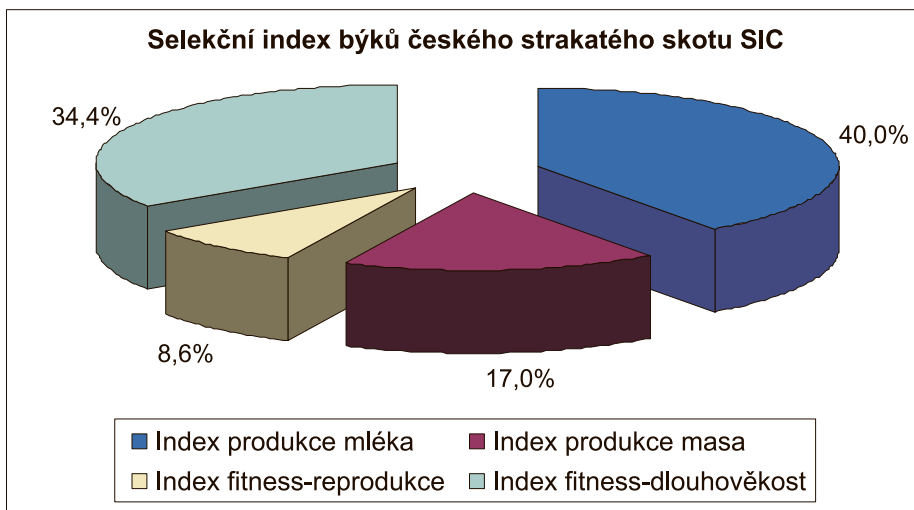
U českého strakatého skotu je prozatím selekční index (SIC) využíván pouze u býků (tab. 1). U krav nelze použít stejný SI jako u býků, protože plemenné hodnoty pro plodnost jsou odhadovány pomocí otcovského animal modelu, tudíž PH plodnosti plemenic nejsou k dispozici. Pokud by se SIC krav zavedl, musel by se dílčí index plodnosti vypustit, podobně je tomu u SIH holštýnských krav v ČR.

Tab. 1: Složení indexu SIC pro býky

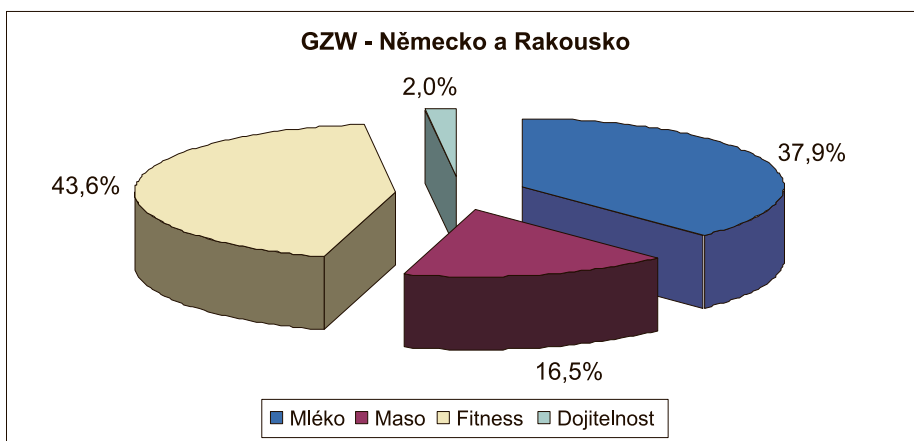
Index mléčné produkce	40 %	RPH tuk kg	20 %
		RPH bílkoviny kg	80 %
Index masné produkce	17 %	RPH netto přírůstek	44,4 %
		RPH jatečné třídy	27,8 %
		RPH jatečná výtěžnost	27,8 %
Index fitness-reprodukce	8,6 %	RPH vlastní plodnost býka	50 %
		RPH plodnost dcer	50 %
Index fitness-dlouhověkost	34,4 %	RPH somatické buňky	20 %
		RPH rámec	5 %
		RPH osvalení	20 %
		RPH končetiny	10 %
		RPH vemeno	45 %

SIC býků českého strakatého skotu se skládá ze čtyř dílčích indexů: index produkce mléka, index produkce masa,

Graf. 1

Graf. 2

index fitness-reprodukce a index fitness-dlouhověkost (graf 1).

V Rakousku a Německu mají stejný souhrnný selekční index (GZW) pro krávy i pro býky. GZW má podobnou skladbu jako náš SIC, skládá se z dílčích indexů mléka, masa, fitness a samostatně je uváděna RPH dojitelnosti (graf 2). Dílčí index mléka obsahuje RPH kg tuku a kg bílkovin, index produkce masa se skládá z netto přírůstku, jatečné výtěžnosti a zatřídění JUT. Index fitness je charakterizován pomocí dlouhověkosti, plodnosti, počtu somatických buněk, průběhu porodů, mrtvě rozených telat a perzistence laktanční křivky (tab. 2). Tabulka 3 uvádí zastoupení jednotlivých skupin vlastností v SI dojených plemen v Rakousku.

V Itálii se pro kombinovaný strakatý skot (Pezzata Rossa) používá selekční index IDA, který má od roku 2007 následující podobu: mléčná produkce zahrnuje kg bílkovin, procenta tuku a procenta bílkovin v poměru 84 : 5 : 11, masná produkce je tvořena z 75 % indexem masa a z 25 % osvalením. Mezi exteriérové znaky

zahrnuté do indexu IDA patří souhrnný ukazatel vemeno a končetiny (75 : 25). Na fitness se podílí 60 % dojitelnost a 40 % počet somatických buněk.

Pro plemeno montbéliarde se ve Francii používá selekční index ISU, který se liší od ostatních selekčních indexů tím, že neobsahuje vlastnosti spojené s masnou užitkovostí (graf 4). Produkční index se skládá pouze z vlastností mléčné produkce (množství mléka a složky). Do exteriéru je zahrnuto vemeno, rámec, záď,

Tab. 2: Složení indexu GZW v Německu a Rakousku

GZW	Mléko 37.8 %	KG tuku 4.4 %
		KG bílkovin 33.4 %
	Maso 16.5 %	Netto přírůstek 7.3 %
		Jatečná výtěžnost 4.6 %
		SEUROP 4.6 %
	Fitness 43.7 %	Dlouhověkost 13.4 %
		Plodnost 6.8 %
		SB 9.7 %
		Průběh porodu 3.7 %
		Mrtvě narozená telata 8.1 %
Perzistence laktanční křivky 2.0 %		
Dojitelnost 2.0 %		

Tab. 3: Složení celkových selekčních indexů plemen v Rakousku

Plemeno	Mléko	Maso	Fitness	Exteriér
Fleckvieh	38	16	46	0
Braunvieh	48	5	47	0
Holstein	45	0	40	15
Pinzgauer	36	14	50	0
Grauvieh	30	20	50	0

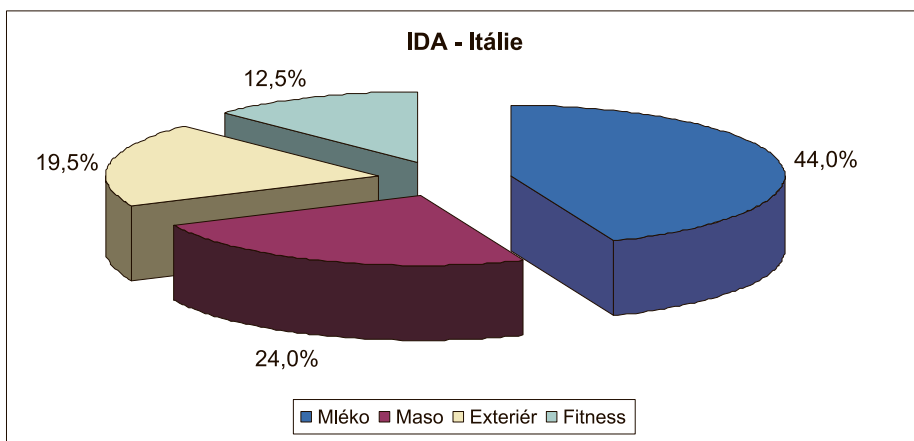
končetiny a kondiční skóre. Dlouhověkost je vyjádřena nepřímo pomocí dojitelnosti, průběhu porodů a temperamentu. Téměř shodný selekční index ISU má druhá nejvýznamější strakatá populace ve Francii simmental francaise. Pouze zastoupení indexu dlouhověkosti je nižší na úkor exteriérových vlastností.

Švýcarský fleckvieh má rozdílný selekční index GZW u býků a krav. U býků je tvořen čtyřmi dílčími indexy. Plemenné hodnoty kg mléka, tuku, bílkovin a procentický obsah složek tvoří dohromady dílčí index pro produkci mléka (ILM), který je v celkovém indexu zastoupen 40 %. Index fitness, který se podílí 30 % na GZW, obsahuje plemenné hodnoty počtu somatických buněk, dlouhověkosti, perzistence laktace, plodnosti a dojitelnosti. Deset procent ze souhrnného indexu GZW připadá na index masné produkce IVF tvořený plemennou hodnotou netto přírůstku a zmasilosti. Zbýlých 20 % je exteriér. U krav se ve Švýcarsku neodhadují plemenné hodnoty pro masnou produkci a pro fitness. Z tohoto důvodu se GZW krav skládá pouze z indexu ILM (66 %) a zbylá procenta připadají na exteriér (28 %) a dojitelnost (6 %).

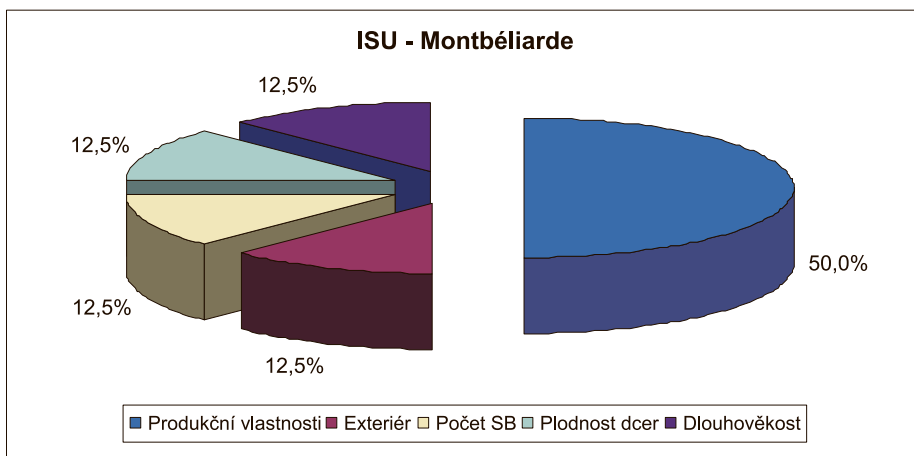
Slovenský souhrnný SI strakatého skotu se skládá z 9 % z vlastností mléčné produkce, 10 % připadá na plodnost, 20 % tvoří přírůstek, 9 % snadnost telení a zbylých 52 % připadá na exteriérové znaky.

Na Slovensku nemají u dojeného skotu souhrnný selekční index v takové podobě, v jaké se běžně používá. Místo celkového SI se na Slovensku používá tzv. slovenský produkční index SPI, který v sobě kombinuje plemenné hodnoty pro kg mléka, tuku a bílkovin.

Graf. 3

Graf. 4

Vlastnosti, respektive jejich plemenné hodnoty, používané ve výše uvedených zemích, se dají shrnout do čtyř skupin, jak ukazuje tabulka č. 4. Lze konstatovat, že ve vybraných zemích má selekční index kombinovaného skotu stejnou základní strukturu. Vyjimkou je Slovinsko, kde není kladen takový důraz na znaky přímo související s mléčnou produkcí a také

absence hodnocení masné produkce u francouzských populací kombinovaného skotu. Rozdíly jsou v jednotlivých vlastnostech, které do indexu vstupují. Počet a druh zastoupených vlastností vyplývá ze šlechtitelských programů jednotlivých populací, ale je také limitován tím, pro které vlastnosti je v dané zemi odhadována plemenná hodnota.

Tab. 4: Porovnání skupin vlastností v celkovém selekčním indexu mezi zeměmi

Vlastnost	ČR	DEU/AT	Itálie	Francie - MON	Simmental France	Švýcarsko	Slovinsko
Mléčná produkce	40	37,9	44	50	51	40	9
Masná produkce	17	16,5	24	-	-	10	20
Fitness	43	44,6	12,5	37,5	31	30	19
Exteriér	-	-	19,5	12,5	18	20	52

Konzumace mléka a mléčných výrobků snižuje riziko vzniku rakoviny střev

Je to výsledkem analýzy, ve které byly vyhodnoceny data z 60ti dlouhodobých studií, do nichž bylo zapojeno více než 26 000 testovaných osob. Výsledky studií ukazují, že riziko vzniku rakoviny tlustého střeva a konečníku díky vysokému příjmu

vápníku klesá až o 45 %. Mléko a mléčné výrobky jsou jednoznačně nejlepšími zdroji kalcia. Podle jejich odhadu by spotřebitelé při denní konzumaci mléka mohli upustit od nákupu drahých potravinových doplňků, jako jsou vitamíny a minerály.

Mléko je „bílé zdraví“

Vysoký obsah vápníku, lehce stravitelné mléčné tuky a bílkoviny, stejně jako vitamíny typu B slouží hlavně lidskému zdraví. Mnohé výzkumy již v mléce prokázaly více než 2000 různých přírodních složek.

Nejrůznější rady týkající se stravovacích návyků doporučovaly denní konzumaci minimálně 3 porcí mléka a mléčných výrobků, jako jsou sýry a jogurty. Přitom se spotřebitelé nemuseli obávat obsahu tuků. Přírodní mléčné tuky garantovaly dlouhý pocit nasycení. Ten, kdo konzumuje mléko a mléčné výrobky s přírodním obsahem tuku, netloustne.

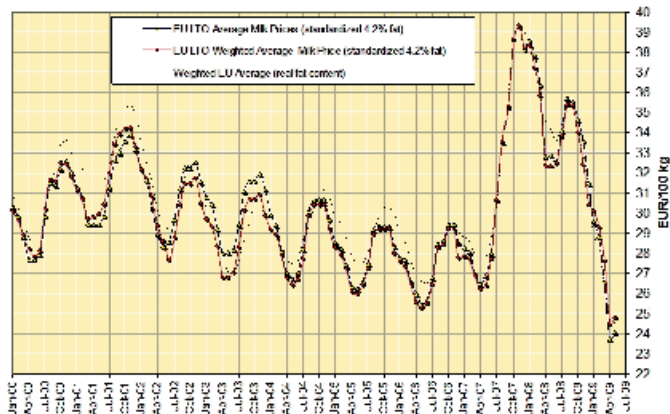
Zdravé potraviny nesmí být trhem vytlačeny

Velké úsilí je třeba věnovat správnému označování výrobků. Spotřebitelé se nemohou spolehnout na to, že kde na obalu výrobku stojí označení „mléko“ nebo „sýr“, také uvnitř obalu „mléko“ nebo „sýr“ opravdu jsou. Úvahy z Bruselu, že v budoucnu budou moci být propagovány pouze

mléčné produkty se sníženým obsahem tuku, je třeba rezolutně odmítnout. Nemůže dojít k tomu, aby byly z trhu stále více vytlačovány přírodní a zdravé produkty a naopak upraveným „designovým“ výrobkům se cesta ke spotřebitelům uvolnila.

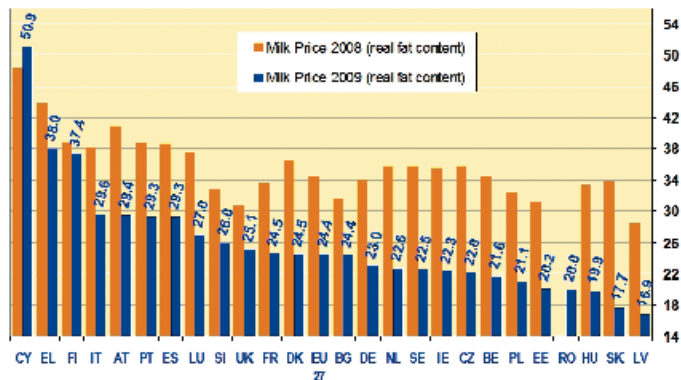
Zpracováno z podkladů DBV, 2009

Vývoj ceny mléka (do dubna 2009)

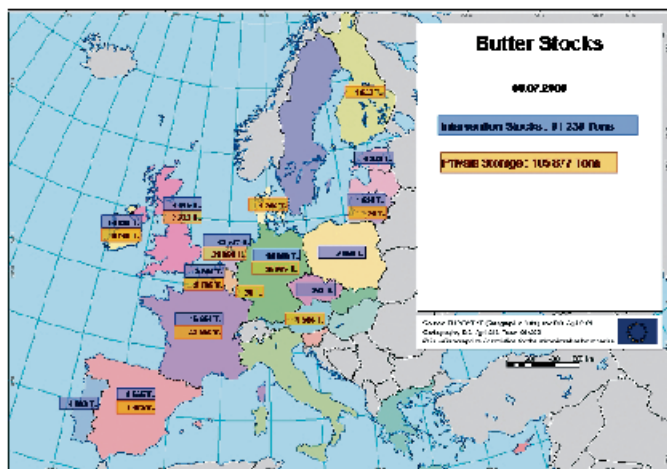

LTO : Land- en Tuinbouworganisatie Nederland (<http://www.milkprices.nl>)

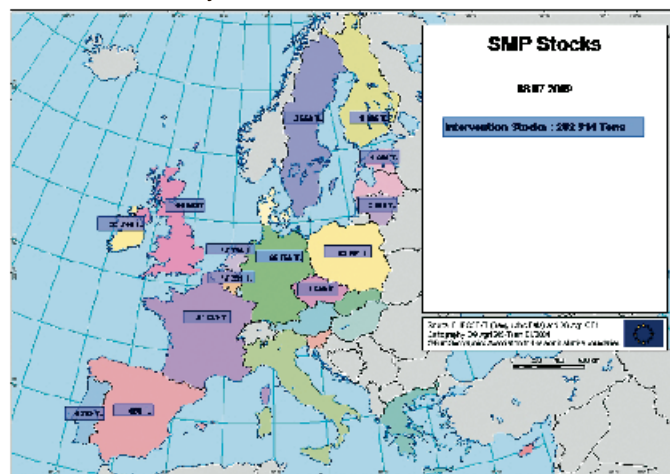
EU cena mléka (duben 09 porovnávaný s dubnem 08)

Intervenční a soukromé zásoby másla

Zásoby sušeného odstředěného mléka

Celoevropská krize v sektoru mléka:

Evropská komise zveřejňuje očekávanou zprávu, ale zůstává neoblomná v otázce mléčných kvót

Ing. Stanislav Jaš, COPA-COGECA, Brusel

Evropská komise dne 22. července 2009 zveřejnila zprávu o situaci na trhu s mlékem a mléčnými výrobky. Zprávu doprovází tiskové prohlášení, které bylo vydáno rovněž v českém jazyce. Evropská komise ubezpečuje, že bude konat, co je v jejích silách a mandátu, aby stabilizovala trh s mlékem a podpořila producenty mléka. Pro tento účel vyjmenovává

catalog dostupných opatření, která mají pomoci kritickou situaci řešit. Podle všech pesimistických očekávání však Komise svéhlavě dále odmítá jakékoliv změny v navyšování mléčných kvót, které byly dohodnuty v rámci zdravotní prověrky stavu Společné zemědělské politiky v listopadu minulého roku. Zpráva obsahuje technickou přílohu, která dále velice podrobně rozpracovává jednotlivá opatření, kvótový systém a statistické tržní údaje.

Komisařka pro zemědělství, Mariann Fisher-Boelová tvrdě hájí své stanovisko v otázce mléčných kvót a říká, že je důležitější se orientovat na zvýšení poptávky a cen, např. otevřením dalšího kola evropského programu na propagaci mléka a mléčných výrobků (evropský rozpočet na tyto programy není dlouhodobě využíván) či zlepšení programu školního mléka. Zmrazení navyšování mléčných kvót nebo jejich snížení by « jenom vytvořilo prostředí

nejistoty, zpomalilo proces restrukturalizace a vůbec neposloužilo potřebám producentů mléka, kteří potřebují jasné vyhlídky pro plánování své budoucnosti».

Evropská komise si je také vědoma finanční krize v oblasti zemědělství a proto zvýší horní hranici pro možné národní podpory pro všechny typy zemědělců ze 7.500 na 15.000 euro na zemědělce. Další možnosti finanční podpory již byly přijaty dříve (např. předsunutí výplaty přímých plateb v roce 2009, článek 68, změny v programech rozvoje venkova). Zároveň ale přiznala, že doporučuje lepší řízení systému národních mléčných kvót, a to tak, že se dávka bude vybírat už při překročení individuální produkční kvóty každého jednotlivého producenta bez ohledu na plnění celonárodní kvóty. To je v podstatě francouzský systém řízení kvótového systému. Na tento systém přešli na jaře tohoto roku i v Belgii, což byla jedna z reakcí této země na současnou krizi. Peníze tímto způsobem vybrané od producentů mléka pak slouží k vytvoření fondu, z kterého se podporuje předčasné ukončení výroby mléka u jiných producentů.

V neposlední řadě pak Evropská komise nadále pracuje na evropském systému monitoringu tvorby cen v potravinové vertikále a začíná monitorovat možné zneužívání konkurenčního postavení na trhu ze strany obchodních řetězců, zejména u mléka a mléčných výrobků. Zde však hrají významnou roli i národní úřady pro ochranu hospodářské soutěže a samotní producenti, kteří by se měli seskupovat a společně zvýšit jejich vyjednávací pozici. Evropská legislativa již dnes schvaluje možnost založení seskupení producentů v určitém zemědělském výrobním sektoru včetně mléka na národní úrovni. V rámci pravidel pro národní podpory je pak dovoleno, aby členský stát finančně podpořil činnost takovýchto seskupení (až 400.000 euro na období 5 let). Evropská komise se v právě zveřejněné zprávě vyjádřila, že je připravena časové omezení a horní strop podpory těmto seskupením producentů navýšit, budou-li si to členské státy přát. K tomu je však nutné upravit současnou legislativu EU upravující přidělování národních podpor v oblasti zemědělství.

Zpráva Evrop-

ské komise byla zveřejněna po té, co se většina členů nového zemědělského výboru Evropského parlamentu dne 21. července vyjádřila pro snížení produkce mléka v EU a finanční kompenzace producentům mléka (výbor má i dva nové stálé členy z ČR). Bylo to ústy nového předsedy výboru, Itala Paulo De Castro (socialista a demokrat) a francouzského místopředsedy výboru, Francouze José Bové. Především tento dlouholetý zastávce rodinných farmářů, zanícený antiglobalista, kritik WTO a člen Strany zelených proslavený radikálními protestními akcemi (blokady řetězce MacDonald ve Francii, ničení kultur GMO kukuřice) kritizuje Evropskou komisi a politiku EU: "Tato politika neskýtá spotřebitelům žádné výhody, protože nic se pro ně nezměnilo, když kupují krabici mléka nebo balení másla. Kdo tedy vydělává na tomto zločinu? Jsem toho názoru, že Evropská komise zastává naprosto ideologický postoj. Cožpak to není čistá ideologie tvrdit, že "liberalizovat trh, liberalizovat zemědělskou politiku vyřeší tento problém"? Není to pravda. Vidíme pravý opak. Každou třetí minutu v Evropě zaniká jedna zemědělská farma. To je ta skutečnost. V otázce krize v sektoru mléka jsme toho názoru, že opatření přijatá Evropskou komisí jsou nedostačující." Komisařka Mariann Fisher-Boelová byla zemědělským výborem „předvolána“ na 1. září 2009, aby navrhla nová opatření, která půjdou nad rámec uveřejněné zprávy. Noví europoslanci budou pravděpodobně také požadovat, aby systém kvót nebyl ukončen v roce 2015.

Zajímavá je také společná reakce ministerstev zemědělství Německa a Francie. V návaznosti na jejich společný dopis zasláný Evropské komisí začátkem července vydala nyní obě ministerstva společné tiskové prohlášení, ve kterém ministři obou zemí sdílejí analýzu Evropské komise co do závažnosti situace na trhu s mlékem. Nicméně opatření přijatá a dále navrhovaná Komisí neodpovídají výzvám, kterým tento výrobní sektor čelí. Evropská komise by měla zhodnotit možnost zmravení navýšení mléčných kvót o 1 % v roce 2010 a možnost dočasného zvýšení výkupních cen do intervence. Oba státy také požadují další zvýšení vývozních subvencí. „Francie a Německo předloží dodatečné návrhy v průběhu měsíce září a učiní tak v úzké spolupráci s jejich evropskými partnery.“ Půjde zejména o návrh alternativního evropského systému řízení výroby mléka. Francie a Německo představují dva největší producenty mléka v EU (40 % produkce).

A jaké jsou reakce zástupců evropských svazů producentů mléka? Evropský mléčný výbor (EMB) nadále prosazuje

regulaci formou snížení mléčných kvót o 5 %. V tomto boji počítá s podporou Výboru pro zemědělství a rozvoj venkova Evropského parlamentu. EMB dále kritizuje stálé navyšování možností podpor do zemědělství z národních rozpočtů, neboť toto je pouze cesta k roztrhání společného přístupu v zemědělské politice a k nerovnostem mezi producenty jednotlivých států či regionů. Francouzská členská organizace EMB pak požaduje radikální změnu na postu eurokomisaře pro zemědělství.

Copa-Cogeca zase podporuje opatření přijatá nebo přislíbená Evropskou komisí v intencích dopisu, který byl zaslán z Copa-Cogeca na adresu ministrů zemědělství států EU a Evropské komisí v březnu tohoto roku (např. pokračování tržních intervencí, vývozních subvencí, předsunutí termínu výplaty přímých plateb, ochrana spotřebitele před klamavým označováním výrobků, podpoření poptávky propagací atd.). Všechny požadavky obsažené v tomto dopise se objevují v právě opublikované zprávě. Copa-Cogeca však také začíná upozorňovat na nutnost plánování rozpočtových výdajů EU pro rok 2010 tak, aby byl na boj s krizí dostatek prostředků. A zároveň se staví proti pokračující liberalizaci zemědělské politiky EU a snižování produkčního potenciálu evropských producentů, včetně mléčných kvót.

Všichni včetně Evropské komise jsou však toho názoru, že krize v sektoru výroby mléka hned tak neodezní a bude pokračovat i v roce 2010. Mezitím dále pokračují protesty producentů mléka, poslední v Bruselu, kde včera demonstrovalo 400 belgických farmářů z Valonska (členů Copa-Cogeca), kteří požadovali snížení kvót a stanovení minimální ceny mléka.

Stránky Evropské komise se všemi údaji (pouze v anglickém jazyce): http://ec.europa.eu/agriculture/markets/milk/report2009/index_en.htm

Zpráva Evropské komise o situaci na trhu s mlékem a mléčnými výrobky: http://ec.europa.eu/agriculture/markets/milk/report2009/com2009_385_en.pdf

Technická příloha zprávy: http://ec.europa.eu/agriculture/markets/milk/report2009/annex_en.pdf

Společné komuniké ministrů zemědělství Francie a Německa (francouzsky) <http://agriculture.gouv.fr/sections/presse5022/communiqués/rapport-commission>

Tiskové prohlášení Evropské komise v českém jazyce: <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction>

Přehled býků zapsaných v PK

PŘIROZENÁ PLEMENITBA

Jméno	Státní registr	Datum narození	Plemen. skupina	Číslo PK	St. registr otce	St. registr OM	Chovatel	Kraj	Hodnocení při výběru do plemenitby										Maximální laktace matky				
									Přírůstek v testu	Odechnutí v testu	Užitkov. typ	Kapacita těla	Tělesná stavba	Končetiny	Zád	Čeková hodnota	Mléko kg	Bílkovina %	Bílkovina kg	PH kg mléka	PH % bílkovin	PH kg bílkovin	
Hek ET	PPC138	11.2.2008	C100	606	MOR 163	RAD 115	Agro Liboměřice, a.s.	Pardubický	1610	114	83	82	80	81	82	82	82,0	10357	3,2	331	849	-0,16	20
RS Grada	PPC139	27.12.2007	C100	607	MOR 160	RAD 095	Proagro Radešinská Svratka	Vysočina	1512	15	85	84	81	82	83	83,0	9063	3,4	310	534	-0,08	14	
Golf ET	PPC140	25.11.2007	C76R	608	BO 849	MKM 198	VFU Brno, ŠZP Nový Jičín	Jihomoravský	1344	-42	85	84	83	80	83	84,0	10361	3,6	374	429	0,11	21	
Gladius	PPC141	21.11.2007	C75R	609	JUN 635	SAL 025	ZAS Koloveč	Přízeňský	1430	44	82	81	77	78	75	79,0	10770	3,4	369	745	0,00	26	
Gorodok ET	PPC142	24.11.2007	C76R	610	BO 849	MKM 215	VFU Brno, ŠZP Nový Jičín	Jihomoravský	1352	-45	83	80	81	72	77	79,0	7415	3,6	268	482	0,02	18	
Granit ET	PPC143	25.11.2007	C76R	611	BO 849	MKM 198	VFU Brno, ŠZP Nový Jičín	Jihomoravský	1377	-20	83	81	84	74	80	81,0	10361	3,6	374	429	0,11	21	
Hezoun ET	PPC144	23.1.2008	C76A	612	REN 452	RAD 106	Zemědělské družstvo Vendolí	Pardubický	1368	-31	78	80	82	75	79	79,0	10409	3,4	351	996	-0,09	30	
Hrouza	PPC145	17.1.2008	C76R	613	CSM 345	MKM 221	Agro Kuncina, a.s.	Pardubický	1528	129	81	85	76	79	75	79,0	8858	3,7	330	289	0,09	15	
Habr	PPC146	3.1.2008	C100	614	AMT 029	HEL 026	ZAS Koloveč	Přízeňský	1341	-58	84	84	79	77	78	81,0	9402	3,4	323	663	-0,09	19	
Mephisto	PPC147	29.3.2007	C100	615	MOR 164	290-332	L., M. Hoeglinger, Grettenbach	Rakousko									9296	3,7	347	661	0,00	23	
Honda	PPC148	18.2.2008	C100	616	BCH 081	REZ 300	Klas Nekoř, a.s.	Pardubický	1340	-53	85	80	86	82	83	84,0	9244	3,6	332	-36	-0,05	-4	
Hakim ET	PPC149	11.2.2008	C100	617	AMT 029	AMT 001	ZAS Koloveč	Přízeňský	1283	-110	82	84	86	75	83	83,0	11026	3,5	388	524	0,18	28	
Hagen ET	PPC150	5.2.2008	C100	618	MOR 160	AMT 014	ZAS Koloveč	Přízeňský	1333	-60	84	84	72	70	85	80,0	10168	3,6	371	672	0,20	35	
Horda	PPC151	6.3.2008	C82R	619	MOR 160	MKM 215	Družstvo Agra Březnice	Jihočeský	1172	-221	75	80	83	77	82	79,0	11032	3,3	359	1585	-0,25	40	
Humr	PPC152	19.2.2008	C77R	620	RAD 110	MKM 229	Miloslav Dřinovský	Jihočeský	1345	-48	77	80	81	79	82	79,0	9540	3,4	322	572	0,00	20	
Handl	PPC153	5.3.2008	C100	621	RAD 212	MKM 221	ZD Merklín u Přestic	Přízeňský	1430	37	84	84	80	78	80	82,0	10204	3,2	323	623	-0,04	20	
Globus ET	PPC154	9.11.2007	C100	622	RAD 214	AMT 004	ZAS Koloveč	Přízeňský	1489	92	80	79	78	69	70	76,0	10993	3,1	344	884	-0,22	19	
Hubert	PPC155	2.2.2008	C100	623	MOR 161	RAD 095	HD Určice	Olomoucký	1550	53	86	87	84	79	81	84,0	8803	3,6	313	884	-0,08	26	
RS Hek	PPC156	2.1.2008	C100	624	MOR 161	RAD 104	Proagro Radešinská Svratka	Vysočina	1466	-31	87	84	65	73	77	79,0	8938	3,6	318	573	0,07	24	
Huk	PPC157	3.4.2008	C88R	625	TAR 051	HG 183	DVP, družstvo Pyšel	Vysočina	1418	-83	76	83	79	75	83	79,0	11227	3,3	373	811	-0,03	27	
RS Hynek	PPC158	21.3.2008	C100	626	MOR 161	RAD 104	Proagro Radešinská Svratka	Vysočina	1410	-91	86	84	85	81	75	83,0	11293	3,3	376	792	-0,18	18	
Hold ET	PPC159	5.4.2008	C100	627	HG 218	RAD 095	Agro Liboměřice, a.s.	Pardubický	1446	-55	85	88	87	73	86	85,0	9891	3,3	326	1119	-0,10	33	

DOVOZY PRO TESTACI

Jméno	Státní registr	Datum narození	Pl. skupina	Číslo PK	Jméno otce	St. registr otce	St. registr OM	Země původu	Majitel býka	Pl. skupina M	Mléko kg	Tuk %	Tuk kg	Bílkovina %	Bílkovina kg
Záhir	ZEL 115	5.9.2007	C100	407	Zahner	290-804	BD 063	Německo	CRV Czech Republic	C1	8637	3,8	331	3,8	329
Votum	RAD 334	9.9.2007	C100	408	Vanstein	RAD 214	290-341	Rakousko	Plešno, a.s.	C1	9506	6	699	3,6	422
Mippo	MOR 180	3.1.2008	C100	409	Manioba	MOR 163	HG 183	Německo	Fiderunion Baden Wuert.	C1	11900	4,2	477	3,5	405
Raurerf	RAD 340	18.11.2007	C100	410	Rau	RAD 276	HUS 004	Rakousko	Plešno, a.s., AT 1	C1	8604	4,7	405	3,9	335

DOVOZY PROVĚŘENÝCH

Jméno	Státní registr	Datum narození	Pl. skupina	Číslo PK	Jméno otce	St. registr otce	St. registr OM	Země původu	Majitel býka	Pl. skupina M	Mléko kg	Tuk %	Tuk kg	Bílkovina %	Bílkovina kg
Rureif	RAD 329	11.7.2002	C100	302	Rumba	RAD 099	290-388	Německo	BS IG Meggle	C1	7656	4,0	304	3,6	278
Rivaldo	BCH 095	10.1.2008	C100	303	Reiner	290-119	290-232	Rakousko	Josef a Zazila Kieslinger	C1	10341	4,1	423	3,6	370
Diderot	BA 121	23.3.2004	C100	304	Dionis	BA 097	BCH 070	Německo	G.F.N.GUT ALTENBACH	C1	8527	4,1	347	3,7	311
Winnipeg	HG 318	27.2.2000	C100	305	Wespe	287-177	BCH 028	Německo	Bachnair Josef, Ellmau	C1	11955	3,7	440	3,5	412

Přehled býků zapsaných v PK

DOMÁCI

Jméno	Státní registr	Datum narození	Plem. skupina	Číslo PK	St. registr oče	St. registr OM	Chovatel	Majitel	Kraj	Hodnocení při výběru do plemenitby									Maximální laktace matky				
										Průstěk v testu	Odhýlka v testu	Užitkový typ	Kapacita těla	Tělesná stavba	Končetiny	Zád	Čelková hodnota	Mléko kg	Bílkovina %	Bílkovina kg	FH kg mléka	FH % bílkovin	FH kg bílkovin
Honza	MOR 175	28.1.2008	C86A	9	MOR 160	ZEL 071	Přikosičká zemědělská a.s.	CHD Impuls, družstvo	Píseňský	1589	92	85	86	86	79	83	84,0	9056	3,8	340	564	0,05	23
Gaz	MOR 176	27.11.2007	C100	10	MOR 160	RAD 099	Agronea Polička, a.s.	CHD Impuls, družstvo	Parubický	1524	27	89	88	86	80	85	87,0	10110	3,7	371	557	0,18	30
Garp	MOR 177	8.12.2007	C100	11	MOR 161	RAD 095	HD Určice	CHD Impuls, družstvo	Olomoucký	1450	-47	88	87	80	77	80	84,0	12039	3,3	403	1047	-0,17	27
Grál	MOR 178	24.11.2007	C100	12	MOR 161	RAD 104	Přikosičká zemědělská a.s.	CHD Impuls, družstvo	Píseňský	1649	153	92	89	78	74	83	85,0	9782	3,5	340	932	-0,08	28
Harmony	AMT 068	3.1.2008	C100	13	AMT 029	HEL 026	ZAS Koloveč	CRV Czech Republic	Píseňský	1435	36	90	89	88	78	84	87,0	8173	3,5	290	641	-0,08	18
Heaven	AMT 069	24.1.2008	C100	14	AMT 029	HEL 023	ALA, a.s. Řepnky	CRV Czech Republic	Parubický	1344	-55	84	83	82	82	83	83,0	13433	3,8	516	1777	-0,18	50
Homer	TAR 061	30.1.2008	C100	15	TAR 046	ZEL 047	VSP Group, a.s.	CRV Czech Republic	Jihomoravský	1465	66	84	85	85	65	79	81,0	9329	3,5	326	718	-0,08	21
Hebrej	BCH 093	30.1.2008	C100	16	BCH 081	TAR 053	ZD Krásná Hora nad Vltavou, a.s.	Jihočeský chov, a.s.	Středočeský	1415	16	82	85	84	78	77	82,0	9276	3,5	321	700	-0,09	19
Havana	MOR 179	23.1.2008	C100	17	MOR 160	AMT 005	SVOM, s.r.o.	Reprogen, a.s.	Jihočeský	1426	27	85	87	87	84	81	84,0	11100	3,4	373	1368	-0,05	45
Grafit	RAD 330	7.11.2007	C100	18	RAD 212	AMT 004	ZAS Koloveč	CRV Czech Republic	Píseňský	1600	203	87	92	80	81	83	85,0	12557	3,2	406	989	-0,21	22
Horatius	BCH 094	23.2.2008	C100	19	BCH 081	TAR 005	ZD Krásná Hora n. Vltavou, a.s.	CRV Czech Republic	Středočeský	1352	-41	82	83	82	83	85	82,0	10482	3,7	390	788	0,12	34
Hollywood	RAD 331	2.2.2008	C100	20	RAD 110	AMT 017	ZOD Opatovec	CRV Czech Republic	Parubický	1304	-89	84	85	85	77	82	83,0	9174	3,5	323	799	0,03	30
Holba ET	RAD 332	15.3.2008	C100	21	RAD 214	TAR 004	ZAS Koloveč	CRV Czech Republic	Píseňský	1491	98	86	85	82	75	85	84,0	10129	3,4	342	959	-0,12	27
Herkules	TAR 062	14.2.2008	C82R	22	TAR 046	MOR 059	VSP Group, a.s.	CRV Czech Republic	Jihomoravský	1699	306	94	95	86	82	87	90,0	10325	3,3	341	884	-0,05	28
Husky	RAD 333	19.3.2008	C100	23	RAD 110	HEL 026	ZAS Koloveč	Jihočeský chov, a.s.	Píseňský	1471	78	79	83	79	71	80	79,0	9903	3,8	381	379	0,06	17
Hamr	UF 144	16.3.2008	C86R	24	UF 131	REN 452	ZD Krásná Hora nad Vltavou, a.s.	Jihočeský chov, a.s.	Středočeský	1404	11	80	83	85	82	83	82,0	9393	3,7	345	647	-0,10	17
Hermelin	RAD 335	13.1.2008	C86R	25	RAD 214	TAR 046	ZD Žernov	Plempo, a.s.	Královéhradecký	1385	2	85	86	77	67	77	80,0	9743	3,6	349	937	0,11	40
Hrabě	RAD 336	18.2.2008	C81R	26	RAD 214	JUN 618	ZDV Poděšín	Plempo, a.s.	Vysočina	1368	-15	70	69	79	66	76	72,0	10919	3,3	361	1036	-0,10	31
Hokaido	TAR 063	2.4.2008	C81A	27	TAR 046	SAL 025	DV Police nad Metují	Plempo, a.s.	Královéhradecký	1401	18	88	86	85	80	80	84,0	9788	3,3	326	945	0,00	33
Heron	HEL 070	23.2.2008	C100	28	HEL 059	290-019	ZOD Viémov	Natural spol. s r.o.	Vysočina	1457	-44	84	85	84	80	84	84,0						
Holmes ET	BO 861	6.2.2008	C78R	29	BO 842	RAD 099	ZD Velká Losenice	Plempo, a.s.	Vysočina	1397	14	84	85	83	70	76	81,0	8988	3,8	339	885	-0,08	27
Hrom	BCH 096	11.4.2008	C100	30	BCH 081	RAD 095	ZD Nová Ves - Vříska	ISB Genetic, s.r.o.	Vysočina	1621	120	84	88	83	77	82	84,0	11216	3,5	387	1264	-0,02	43
Hemingway ET	BCH 097	18.4.2008	C84R	31	BCH 081	BA 077	ALA, a.s. Řepnky	CRV Czech Republic	Parubický	1397	8	80	79	78	84	82	80,0	11092	3,4	375	1047	-0,14	28
Hasan	RAD 337	24.3.2008	C100	32	RAD 214	ZB 052	Přikosičká zemědělská a.s.	CRV Czech Republic	Píseňský	1371	-18	86	82	86	78	81	83,0	10279	3,5	364	814	0,03	30
Holiday	RAD 339	27.4.2008	C81A	33	RAD 110	SAL 025	ZD Nová Ves - Vříska	CRV Czech Republic	Vysočina	1352	-37	75	84	84	84	83	81,0	10045	3,6	357	839	-0,13	22
Honey	MOR 181	1.4.2008	C100	34	MOR 160	UF 025	VOD Zdislavice	Jihočeský chov, a.s.	Středočeský	1318	-71	88	89	85	84	86	87,0	11380	3,6	406	1316	-0,16	36
Hombre	RAD 338	7.4.2008	C88R	35	RAD 214	TAR 005	VSP Group, a.s.	Reprogen, a.s.	Jihomoravský	1583	194	87	92	89	85	84	88,0	8749	3,6	315	1448	-0,05	48
Gavril	MOR 182	7.11.2007	C100	36	MOR 160	AMT 014	ZAS Koloveč	CRV Czech Republic	Píseňský	1362	-35	83	80	78	66	78	78,0	10168	3,6	371	676	0,20	35
Hutan	MOR 183	26.2.2008	C100	37	MOR 161	HEL 008	DVP, družstvo	CHD Impuls, družstvo	Vysočina	1622	121	88	86	87	77	86	86,0	9602	3,5	340	949	0,00	33
Hurkan	MOR 184	25.2.2008	C100	38	MOR 160	RAD 104	ZD Kouoty	CHD Impuls, družstvo	Vysočina	1514	13	84	86	83	78	85	84,0	9984	3,6	334	1008	0,08	40
Hanach	MOR 185	24.2.2008	C100	39	MOR 161	RAD 095	VOD Kámen	CHD Impuls, družstvo	Vysočina	1551	50	89	88	82	83	84	86,0	10544	3,7	386	979	0,08	39
Hrad ET	MOR 186	26.3.2008	C100	40	MOR 161	RAD 095	HD Určice	CHD Impuls, družstvo	Olomoucký	1414	-87	83	81	82	84	79	82,0	11394	3,5	395	1205	-0,06	39

TOP 50 krav - ČESKÝ STRAKATÝ SKOT - červenec 2009

poř.	ušní číslo	M B	zemědělský podnik	O st.reg.	OM st.reg.	pl. sk.	PH kg mléka	PH % bílk.	PH kg bílk.	n lak- tací	maximální laktace				
											poř.	mléko kg	tuk %	bílk. %	bílk. kg
1	123460503	1	ALA A.S. REPNIKY	HEL-023	UF-006	C1	1734	-0,17	49,3	5	3	13433	4,50	3,84	516
2	5083953	0	ZAS HORNÍ BRADLO	HEL-008	HT-005	C1	1803	-0,24	47,5	3	2	15507	3,22	3,22	500
3	125723503	0	ZAS HORNÍ BRADLO	MKM-215	HM-021	C1	1715	-0,33	38,6	4	3	15884	3,56	3,09	491
4	5057953	0	ZAS HORNÍ BRADLO	MKM-215	LB-350	C1	1581	-0,11	48,4	3	2	13590	3,72	3,56	484
5	138593509	3	AGRONEA A.S. POLICKA	TAR-005	SAL-005	C1	687	0,28	39,8	3	3	11965	4,88	4,00	479
6	102170301	0	ZEMEDEL.A.S. KOLOVEC	AMT-004	HEL-003	C1	1093	-0,06	34,7	6	4	14935	3,06	3,20	478
7	117950708	0	AGROCHOVJEZERNICE AS	MKM-221	ME-111	C1	1108	0,01	39,3	3	3	13332	3,88	3,50	467
8	48109501	1	AGRONEA A.S. POLICKA	REZ-327	BAB-006	C2	951	0,01	34,0	6	6	13487	3,66	3,43	462
9	120541953	1	AGRO LIBOMERICE A.S.	BCH-071	MOR-026	C1	1407	-0,09	43,7	3	3	13661	3,25	3,37	461
10	110659207	1	ZD BELCICE	UF-025	AMT-008	C1	1618	-0,10	50,6	4	4	13131	4,20	3,49	458
11	104076506	4	CERNÝ MILOSLAV	UF-006	CAN-002	C1	1858	-0,14	56,0	6	3	13359	3,62	3,42	457
12	111870101	2	AGRODR. NACERADEC	JUN-619	REZ-300	C2	1286	-0,06	41,4	7	7	13293	3,92	3,43	456
13	124074502	2	ZD NOVA VES - VISKA	REZ-327	HT-005	C2	1205	0,02	43,3	4	3	13130	3,51	3,47	455
14	57327931	1	ZD BELCICE	UF-036	AMT-004	C1	1324	-0,11	39,8	2	2	12741	4,40	3,52	449
15	125042503	4	AGRO LIBOMERICE A.S.	RAD-095	RAD-017	C1	1565	-0,15	45,1	3	2	13576	3,69	3,31	449
16	112640301	2	ZEMEDEL.A.S. KOLOVEC	TAR-004	286-049	C1	1019	-0,04	33,5	5	4	13033	3,59	3,44	448
17	7627921	0	AGRODR. NACERADEC	UF-077	UF-040	C1	1514	0,03	55,6	3	2	12616	3,87	3,55	448
18	45949961	0	DVPM SLAVIKOV	BJ-161	RAD-044	C1	1451	0,02	52,6	3	3	13658	3,37	3,27	446
19	216472961	4	PROAGRO R.SVRATKA AS	HG-212	TAR-005	C1	1624	0,07	61,4	2	2	11898	3,59	3,74	445
20	124540301	0	ZEMEDEL.A.S. KOLOVEC	AMT-004	RED-245	C2	1743	-0,31	41,0	3	2	14135	3,57	3,15	445
21	143227502	0	HAVL.BOROVA ZEM.A.S.	BJ-148	RAD-009	C1	891	0,05	34,0	3	3	12362	3,94	3,58	443
22	110555207	1	ZD BELCICE	AMT-008	CAN-002	C1	1141	-0,08	35,5	7	6	12880	4,02	3,41	439
23	8609942	0	AGRIS JEDOVNICE SRO	UF-065	UF-020	C1	1415	-0,09	44,4	3	2	12796	4,58	3,43	439
24	110593207	0	ZD BELCICE	AMT-004	UF-008	C1	1191	-0,14	33,0	4	2	13049	3,95	3,34	436
25	7354921	2	AGRODR. NACERADEC	HG-109	ZEL-037	C1	1154	-0,11	33,8	5	4	13052	3,68	3,33	435
26	28443921	0	ZAS UZICE A.S.	MOR-059	FZ-218	C1	1325	-0,12	39,1	3	3	12598	4,42	3,45	435
27	133821614	1	PROAGRO R.SVRATKA AS	RAD-104	MOR-007	C1	1341	-0,16	37,4	4	3	13121	3,38	3,30	433
28	218348961	0	ZAS KRUCEMBURK	BA-097	REZ-300	C1	1053	-0,02	35,7	2	2	11490	3,52	3,75	431
29	36219953	0	ZDPCH LITOMYSL	HG-149	BD-062	C3	1073	-0,09	31,9	3	2	12406	3,69	3,47	430
30	150808961	0	ZD KOZICHovice	RAD-104	SAL-029	C1	919	0,01	33,1	3	3	11760	3,95	3,65	429
31	58829242	0	ZD TREBONIN	RAD-110	ZEL-082	C1	728	0,15	34,1	4	3	11774	4,52	3,62	426
32	8612942	4	AGRIS JEDOVNICE SRO	UF-048	RED-270	C2	1461	-0,25	35,6	2	2	12624	4,17	3,37	426
33	29531932	0	ZEMEDEL.A.S. KOLOVEC	HEL-040	HEL-003	C1	1357	0,05	50,8	3	2	12014	3,15	3,54	425
34	106601932	1	ZEMEDEL.A.S. KOLOVEC	UF-054	AMT-001	C1	748	0,12	32,9	2	2	11361	3,66	3,74	425
35	10920953	0	AGRO LIBOMERICE A.S.	RAD-095	REN-318	C1	1147	0,01	41,0	3	2	12147	3,95	3,49	424
36	108068507	2	AGROSPOL BOLEHOST	EB-373	ZEL-044	C1	838	0,09	34,8	8	5	11061	3,98	3,83	424
37	7599921	0	AGRODR. NACERADEC	MOR-059	REN-325	C2	819	0,10	34,7	3	3	12053	4,88	3,52	424
38	110685207	0	ZD BELCICE	UF-067	AMT-004	C1	1399	-0,22	35,5	3	3	12449	3,86	3,39	422
39	37106953	0	AGRO KUNCINA A.S.	MKM-221	LB-373	C1	1099	-0,09	33,2	2	1	13024	3,30	3,24	422
40	127723503	0	ZAS HORNÍ BRADLO	HG-073	BEZ-000	C3	1107	-0,11	32,5	4	2	12521	3,63	3,37	422
41	117859921	4	VOD ZDISLAVICE	NIC-010	UF-025	C1	1504	-0,12	45,5	2	2	11569	4,08	3,65	422
42	110059503	0	ZD ROSICE U CHRÁSTI	TAR-001	UF-008	C1	962	-0,03	32,2	7	4	12147	3,53	3,47	421
43	112861301	0	ZEMEDEL.A.S. KOLOVEC	AMT-012	HEL-003	C1	956	0,12	40,8	4	3	11359	3,05	3,70	420
44	101842301	0	ZEMEDEL.A.S. KOLOVEC	HEL-012	UF-008	C1	596	0,24	34,5	6	3	11793	3,96	3,55	419
45	124771301	1	ZEMEDEL.A.S. KOLOVEC	UF-036	HEL-003	C1	776	0,16	36,7	4	3	11509	3,84	3,64	419
46	19211952	3	AGR.LHOTA PLIBČANY	AMT-005	HEL-001	C1	1491	-0,12	44,8	4	4	11900	3,83	3,51	418
47	117736501	3	AGR.LHOTA PLIBČANY	UF-040	CAN-001	C1	775	0,12	33,9	5	5	12171	3,43	3,40	414
48	106212962	0	ZEMSPOL A.S.SLOUP	ZEL-071	TAR-005	C1	779	0,08	32,1	2	2	11706	3,39	3,54	414
49	112625301	4	ZEMEDEL.A.S. KOLOVEC	HEL-012	UF-008	C1	713	0,13	32,3	4	3	12050	2,80	3,43	413
50	171832961	0	PROAGRO R.SVRATKA AS	RAD-147	TAR-005	C1	1002	-0,02	33,8	2	2	11515	4,12	3,57	411

řazeno podle kg bílkovin

"OPAŘANY 2009"

výstava plemenného skotu

NÁRODNÍ VÝSTAVA

českého strakatého skotu

11. září 2009 od 9,00 hodin

Zemědělské družstvo Opařany - předvadiště v Řepči

Program:

- 9,00 - zahájení výstavy
- 9,15 - předvádění zvířat
- 12,00 - vyhlášení vítězů, předávání cen
- po ukončení možnost prohlídky novostavby kravína Opařany

Současně s výstavou skotu bude probíhat výstava zemědělské techniky
a expozice firem nabízející služby zemědělcům.

Srdečně Vás zvou

Zemědělské družstvo Opařany, Reprogen a.s., Jihočeský chovatel a.s.

Svaz chovatelů holštýnského skotu ČR

Svaz chovatelů českého strakatého skotu

Sdružení jihočeských chovatelů

Občerstvení po celý den!!!!

ISSN 1214-8016 MK ČR E 15390

vydává Svaz chovatelů českého strakatého skotu

v příštím čísle najdete:

Genomická selekce

Z výstavy
v Opařanech

Výsledky
kontrolního
roku 2008/09

